

Druga knjiga o carevima

Ilija osuđuje Ohoziju

¹ Posle Ahavove smrti Moav se pobunio protiv Izrailja.

² A Ohozija padne kroz rešetku s prozora svoje gornje sobe u Šamariji i povredi se. Tada je poslao glasnike govoreći im: „Idite i upitajte Velzevuva, akaronskog boga, hoću li ozdraviti od ove bolesti.“

³ Ali Anđeo Gospodnji reče Iliji Tesvićaninu: „Ustani i pođi u susret glasniciima samarijskog cara. Reci im: 'Zar nema Boga u Izrailju, te idete da pitate Velzevuva, akaronskog boga?'

⁴ Zato govori Gospod: nećeš ustati sa postelje na koju si legao, nego ćeš svakako umreti.“ I Ilija ode.

⁵ Kad su se glasnici vratili k caru, on ih upita: „Zašto ste se vratili?“

⁶ Oni mu odgovoriše: „Sreo nas je jedan čovek, koji nam je rekao: 'Idite, vratite se k caru koji vas je poslao i recite mu: ovako kaže Gospod: zar nema Boga u Izrailju, te šalješ ljude da pitaš Velzevuva, akaronskog boga?' Zato se nećeš podići s postelje na koju si legao, već ćeš svakako umreti.“

⁷ Car ih upita: „Kakav je bio taj čovek koji vas je sreo i rekao vam to?“

⁸ Oni mu rekoše: „Imao je ogrtač od dlake i kožni pojas oko bokova.“ On reče: „To je Ilija Tesvićanin!“

⁹ Tada je poslao zapovednika nad pedeset sa pedeset ljudi. Kad je došao k njemu, Ilija je sedeo

na vrhu brda. Zapovednik reče: „Božiji čoveče, u ime cara, silazi!“

¹⁰ Ilija mu odgovori: „Ako sam zaista Božiji čovek, neka se spusti oganj s neba i neka spali i tebe i tvoju pedesetoricu.“ Oganj se spusti s neba i proguta i njega i njegovu pedesetoricu.

¹¹ Car mu je poslao drugog zapovednika nad pedeset. On je otišao i rekao mu: „Čoveče Božiji, u ime cara, siđi odmah!“

¹² Ali Ilija odgovori: „Ako sam zaista Božiji čovek, neka se spusti oganj s neba i neka proguta i tebe i tvoju pedesetoricu.“ I spusti se oganj s neba i proguta i njega i njegovu pedesetoricu.

¹³ Tada je *car* poslao trećeg zapovednika nad pedeset. Treći zapovednik nad pedeset se pope, pade ničice pred Ilijom i zamoli ga: „Božiji čoveče, neka moj život i životi ovih pedeset tvojih slugu budu dragoceni u tvojim očima.“

¹⁴ Eto, vatra se spustila s neba i progutala dva zapovednika nad pedeset i njihovu pedesetoricu. Stoga neka moj život bude dragocen u tvojim očima.“

¹⁵ Tada Anđeo Gospodnji reče Iliji: „Siđi s njim; ne boj ga se.“ On ustane i ode s njim k caru,

¹⁶ i reče mu: „Govori Gospod: 'Zato što si poslao glasnike da pitaju Velzevua, akaronskog boga, kao da nema Boga u Izrailju čiju bi reč potražio, nećeš ustati sa postelje na koju si legao, nego ćeš jamačno umreti.'“

¹⁷ Tako je umro po reči Gospodnjoj, kao što je rekao Ilija. Umesto njega se zacario Joram u

drugo godini cara Jorama*, sina Josafata, cara Judinog, jer nije imao sina.

¹⁸ Ostala Ohozijina dela koja je učinio, nisu li zapisana u Knjizi dnevnika careva izrailjskih?

2

Ilija odnet na nebo

¹ Kad je bilo vreme da Gospod uzme Iliju u nebo, Ilija i Jelisej su otišli iz Galgala.

² Ilija reče Jeliseju: „Ostani ovde, jer me je Gospod poslao u Vetilj.“

Jelisej mu reče: „Živoga mi Gospoda, i ti da si mi živ, neću te ostaviti.“ Tako odu dole u Vetilj.

³ A proročki sinovi, koji su bili u Vetilju, izađu pred Jeliseja i reknu mu: „Zar ne znaš da će Gospod danas uzeti tvoga gospodara od tebe?“

On reče: „I ja znam; tiho.“

⁴ Ilija reče Jeliseju: „Ostani ovde, jer me je Gospod poslao u Jerihon.“

On mu odgovori: „Živoga mi Gospoda, i tako mi ti bio živ, neću te ostaviti.“ I tako odu u Jerihon.

⁵ U Jerihonu proročki sinovi pristupe Jeliseju i upitaju ga: „Zar ne znaš da će Gospod danas uzeti tvoga gospodara od tebe?“

On odgovori: „I ja to znam; tiho.“

⁶ Ilija mu reče: „Ostani ovde, jer me je Gospod poslao na Jordan.“

Jelisej odgovori: „Živoga mi Gospoda, i tako mi ti bio živ, neću te ostaviti.“ Tako su obojica otišla.

* **1:17** Radi se o dve različite osobe istog imena.

⁷ Pošlo je i pedeset od proročkih sinova. Oni su stajali podalje, a njih dvojica su stajali kod Jordana.

⁸ Tada je Ilija uzeo svoj ogrtač, smotao ga, i njime udario po vodi. Voda se razdelila na jednu i na drugu stranu, tako da su njih dvojica prošli po suvom.

⁹ Kad su prošli, Ilija reče Jeliseju: „Traži nešto od mene pre nego što budem uzet.“

On mu reče: „Neka dvostruka mera tvoga duha dođe na mene.“

¹⁰ Ilija mu reče: „Tražio si tešku stvar; ipak, ako me vidiš kad budem bio uzet od tebe, neka ti bude tako; ako ne *budeš video*, onda se to neće dogoditi.“

¹¹ Dok su oni tako hodali i razgovarali, pojave se ognjene kočije i ognjeni konji i dođu između njih, pa u vihoru odnesu Iliju na nebo.

¹² Kad je to Jelisej video, povikao je: „Oče moj, oče moj, kočije i konjanici Izrailjevi!“ I nije ga više video. Zatim je uzeo njegov ogrtač i poderao ga na dva dela.

¹³ Onda je podigao Ilijin ogrtač, koji je spao s njega, pa se vratio i stao na obalu Jordana.

¹⁴ Tada je uzeo Ilijin ogrtač, koji je spao s njega, i udario po vodi. Rekao je: „Gde je Gospod, Bog Ilijin?“ Udario je po vodi i voda se razdelila na jednu i na drugu stranu. Jelisej prođe.

¹⁵ Proročki sinovi iz Jerihona koji su ga posmatrali izdaleka, rekoše: „Ilijin duh je počinio na Jeliseju!“ Kad su došli da se sretnu s njim, poklonili su mu se licem do zemlje.

¹⁶ Tada mu rekoše: „Evo, tvoje sluge imaju pedeset jakih ljudi sa sobom, da idu i potraže tvoga

gospodara. Možda ga je Duh Gospodnji bacio na neku planinu, ili u neku dolinu.“

On reče: „Ne šalžite ih.“

¹⁷ Oni su tako navalili na njega, da mu je bilo neprijatno. Onda im je rekao: „Pošaljite ih.“ Poslali su pedeset ljudi, koji su tražili tri dana, ali ga nisu našli.

¹⁸ Kad su se vratili k njemu, koji je ostao u Jerihonu, on im reče: „Zar vam nisam rekao da ne idete?“

Iscljenje vode

¹⁹ Ljudi iz grada rekoše Jeliseju: „Kao što moj gospodar vidi, grad je dobar za život, ali je voda loša, a zemlja jalova.“

²⁰ Jelisej reče: „Donesite mi novu činiju.“ Oni mu donesoše.

²¹ On ode do izvora, baci u njega soli i reče: „Govori Gospod: 'Iscljujem ovu vodu, da od nje više ne dođe ni smrti ni jalovosti.'“

²² Voda je postala zdrava sve do danas, prema reči koju je rekao Jelisej.

Jeliseju se rugaju

²³ Odande je otišao u Vetilj. Dok je hodao putem, iz grada su izašli neki mali dečaci i rugali mu se govoreći: „Penji se, celo! Penji se, celo!“

²⁴ On se okrenuo, pogledao ih i prokleo ih u ime Gospodnje. Tada su iz šume izašle dve medvedice i rastrgle četrdeset dva dečaka.

²⁵ Odatle je otišao na goru Karmil, pa se zatim vratio u Samariju.

3

Joramova vladavina nad Izrailjem

¹ Joram, sin Ahavov, se zacario nad Izrailjem u Samariji u osamnaestoj godini Josafata, cara Judinog. Vladao je dvanaest godina.

² Činio je što je zlo u Gospodnjim očima, ali ne kao njegov otac i njegova majka, jer je uklonio Valov stub, koji je njegov otac napravio.

³ Ipak, on se držao greha Jerovoama, sina Navatovog, koji je naveo Izrailj na greh; nije se odvojio od njih.

Rat protiv Moava

⁴ A Misa, car moavski, bio je stočar. On je isporučivao danak caru izrailjskom od stotinu hiljada jaganjaca i vunu od stotinu hiljada ovnova.

⁵ Ali kad je Ahav umro, car moavski se pobunio protiv cara izrailjskog.

⁶ Car Joram je još istog dana otišao iz Samarije i sabrao sav Izrailj.

⁷ Tada je poslao poruku Judinom caru Josafatu: „Moavski car Misa se pobunio protiv mene. Hoćeš li poći sa mnom u rat na Moav?“

On odgovori: „Poći ću. Ja sam kao ti, moj je narod kao tvoj narod, i moji konji kao tvoji konji.“

⁸ Još upita: „Kojim ćemo putem poći?“ Joram odgovori: „Putem kroz Edomsku pustinju.“

⁹ Tako odu car izrailjski, car Judin i car edomski. Sedam su dana turali Edomskom pustinjom, sve dok nije nestalo vode i za vojsku i za stoku koja je išla s njima.

¹⁰ Tada reče car izrailjski: „Avaj! Gospod je sabrao ova tri cara da ih preda u ruke Moavcima.“

¹¹ Josafat reče: „Zar nema nijednog proroka Gospodnjeg da upitamo Gospoda?“

Jedan od slugu cara izrailjskog odgovori: „Tu je Jelisej, sin Safatov, koji je sipao vodu na Ilijine ruke.“

¹² Josafat reče: „Reč je Gospodnja s njim.“ Car izrailjski i Josafat, car Judin, i car edomski odu dole k njemu.

¹³ Jelisej odgovori caru izrailjskom: „Šta ja imam s tobom? Idi k prorocima svoga oca i prorocima svoje majke.“

Car izrailjski mu reče: „Nemoj tako, jer je Gospod sabrao ova tri cara da ih preda u ruke Moavcima.“

¹⁴ Jelisej reče: „Živoga mi Gospoda, Boga nad vojskama, kome služim; da nemam obzira prema Josafatu, caru Judinom, ne bih te ni pogledao.

¹⁵ A sada mi dovedite svirača.“

Dok je svirač svirao, spusti se ruka Gospodnja na njega,

¹⁶ i on reče: „Govori Gospod: 'Iskopajte u ovoj dolini mnogo jama.

¹⁷ Jer govori Gospod: nećete videti ni vetra ni kiše, a ovaj će se potok napuniti vodom, pa ćete piti i vi i vaša stoka i vaša tegleća stoka.

¹⁸ A to je tek neznatna stvar u Gospodnjim očima, jer će on predati Moavce u vaše ruke.

¹⁹ Kad osvojite sve najbolje gradove, oborite svako plodonosno drvo i zatrpajte sve izvore, a svaku dobru njivu uništite kamenjem.“

²⁰ Sledećeg jutra kad su prineli prinos, poteče voda iz pravca Edoma, tako da je sva zemlja bila puna vode.

²¹ Kad su Moavci čuli da su carevi krenuli u boj protiv njih, pozvali su svakog ko je stasao za oružje, pa su se postavili na granicu.

²² Ujutro, kad su ustali, sunce je bljeskalo po vodi; Moavcima se izdaleka učinilo da je voda crvena kao krv.

²³ Tada rekoše: „To su se carevi pobili i poklali među sobom. Stoga, na plen, Moavci!“

²⁴ Ali kad su došli u izrailjski tabor, Izrailjci se digoše i udariše na Moavce, te oni pobegoše pred njima. Ušavši u Moav, nastavili su da tuku Moavce.

²⁵ Uništili su gradove, a svaki čovek je bacio kamen na svaku dobru njivu, te je bila zasuta. Zatrpali su svaki izvor i oborili svako plodonosno drvo. Ostavili su samo zidine Kir-Areseta. Strelci s pračkama su ga opkolili i počeli da ga gađaju.

²⁶ Kad je car moavski video da se bitka okrenula protiv njega, uzeo je sedam stotina ljudi vičnih maču da se probije do cara edomskog, ali nisu uspjeli.

²⁷ Zatim je uzeo svoga sina prvenca, koji je trebalo da se zacari na njegovo mesto, i prineo ga na žrtvu svespalnicu. Izrailjce je obuzeo veliki bes, te su se povukli od njega i vratili se u svoju zemlju.

4

Jelisej i udovičino ulje

¹ Žena jednog od proročkih sinova zavapi Jeliseju: „Tvoj sluga je umro a ti znaš da se tvoj sluga bojao Gospoda. A sad je došao zajmodavac da odvede moja dva sina da mu budu robovi.“

² Jelisej joj odgovori: „Šta da uradim za tebe? Šta imaš u kući?“

Ona reče: „Tvoja sluškinja nema ništa u kući osim jednog krčaga ulja.“

³ On joj reče: „Idi i pozajmi prazne posude od svih svojih suseda; neka ih ne bude malo.“

⁴ Zatim uđi i zatvori vrata za sobom i za svojom decom, pa nalivaj ulje u sve te posude; i kako se koji napuni, ti ga skloni.“

⁵ Ona ode od njega, zatvori vrata za sobom i za svojim sinovima. Oni su joj donosili posude, a ona je nalivala u njih.

⁶ Kad su sve posude bile pune, ona reče svom sinu: „Donesi mi još posuda.“

Ali on joj reče: „Nema više posuda.“ Tada je ulje stalo.

⁷ Ona dođe i reče to čoveku Božijem, a on joj reče: „Idi, prodaj ulje i podmiri svoj dug; ti i tvoji sinovi ćete živeti od onoga što ostane.“

Jelisej i Sunamka

⁸ Jednog dana je Jelisej prolazio kroz Sunem. Tamo je živela jedna bogata žena, koja ga je molila da jede kod nje. I tako, kad god je prolazio, svraćao bi tamo na obed.

⁹ Ona reče svom mužu: „Evo, znam da je čovek koji stalno prolazi ovuda sveti Božiji čovek.“

¹⁰ Hajde da mu napravimo malu sobu na krovu, i da mu namestimo ležaj, sto, stolicu, i svećnjak, da se smesti tamo kad god svrati kod nas.“

¹¹ Jednog dana kad je došao, otišao je u gornju sobu i legao tamo.

¹² On reče svome sluzi Gijeziyu: „Pozovi onu Sunamku.“ Kad ju je pozvao, ona je stala pred njega.

¹³ Tada mu reče: „Evo, bacila si se u toliku brigu zbog nas. Šta da učinimo za tebe? Hoćeš li da se zauzmemo za tebe kod cara, ili zapovednika vojske?“

Ona odgovori: „Živim među svojim narodom.“

¹⁴ Jelisej upita: „Šta bi moglo da se učini za nju?“

Gijezi je reče: „Ona nema sina, a muž joj je star.“

¹⁵ Jelisej reče: „Pozovi je.“ Kad ju je pozvao, stala je na vrata.

¹⁶ Tada joj je rekao: „Dogodine u ovo vreme držaćeš sina u naručju.“

Ona reče: „Neka moj gospodar, čovek Božiji, ne zavarava svoju sluškinju.“

¹⁷ Ipak, žena je zatrudnela i rodila sina dogodine u to vreme, kao što joj je Jelisej rekao.

¹⁸ Dete je poraslo. Jednog dana je otišao svome ocu sa žeteocima.

¹⁹ Tada se požalio svome ocu: „Moja glava, moja glava!“

Otac je rekao jednom momku: „Oduzi ga njegovoj majci.“

²⁰ On ga je poneo i doneo ga njegovoj majci. On je sedeo u njenom krilu do podneva, a zatim je umro.

²¹ Tada je otišla i položila ga na krevet čoveka Božijeg. Zatim je zatvorila vrata za sobom i izašla.

²² Onda je pozvala svoga muža i rekla: „Pošalji mi, molim te, jednog momka i jednog magarca, da brzo odem kod čoveka Božijeg i da se vratim.“

²³ On je upita: „Zašto danas hoćeš da ideš kod njega? Nije ni mladina, ni subota.“

Ona reče: „Sve je u redu.“

²⁴ Kad je osedlala magarca, rekla je momku: „Povedi, i kreći! Ne usporavaj radi mene, osim ako ti kažem.“

²⁵ Ona ode i dođe k čoveku Božijem na goru Karmil.

Kad ju je čovek Božiji video izdaleka, rekao je svome sluzi Gijeziju: „Eno one Sunamke!

²⁶ Požuri joj sad u susret i pitaj je: 'Jesi li dobro? Da li ti je muž dobro? Da li ti je dete zdravo?'“

Ona reče: „Sve je u redu.“

²⁷ Kad je došla k čoveku Božijem na goru, uhvatila se za njegove noge. Gijezije priđe da je odmakne, ali mu čovek Božiji reče: „Pusti je, jer joj je duša ogorčena, a Gospod je to sakrio od mene; nije mi rekao.“

²⁸ Ona reče: „Jesam li tražila sina od moga gospodara? Zar ti nisam rekla: 'Ne obmanjuj me!'?“

²⁹ Jelisej reče Gijeziju: „Opaši se, uzmi moj štap i idi. Ako te neko sretne, ne pozdravljaj ga, a ako te neko pozdravi, ne odgovaraj mu. Zatim stavi moj štap dečaku na lice.“

³⁰ Dečakova majka reče: „Živoga mi Gospoda i tvoga mi života, neću te ostaviti.“ Tako on ustane i pođe za njom.

³¹ A Gijezije pođe ispred njih i stavi štap na dečakovo lice, ali nije bilo ni glasa, ni znaka života. On se vrati. Kad se sreo s Jelisejem rekao mu je: „Dečak se nije probudio.“

³² Jelisej uđe u kuću, a ono, na njegovoj postelji leži mrtav dečak.

³³ Pošto je ušao, zatvorio je vrata pred ono dvoje, pa se pomolio Gospodu.

³⁴ Onda je stao na postelju, legao na dečaka, i metnuo svoja usta na njegova usta, svoje oči na njegove oči, i svoje dlanove na njegove dlanove. I dok je tako bio ispružen nad dečakom, ugrijalo se dečakovo telo.

³⁵ Zatim je ustao i prošetao se gore-dole po kući, pa je stao na postelju i ispružio se nad dečakom. Tada dečak kihnu sedam puta i otvori oči.

³⁶ Zatim pozva Gijeziya i reče: „Pozovi onu Sunamku.“ On je pozva. Kad je došla k njemu, on joj reče: „Uzmi svoga sina.“

³⁷ Ona uđe, pade pred njegove noge, pokloni mu se do zemlje, uze svoga sina i izađe.

Smrt u loncu

³⁸ Jelisej se vratio u Galgal. A bila je glad u zemlji. Dok su proročki sinovi sedeli pred njim, on reče svome sluzi: „Pristavi veliki lonac i skuvaj varivo za proročke sinove.“

³⁹ Jedan od njih ode u polje da nabere bilja i nađe divlju lozu. Nabrao je s nje divljih plodova i njima napunio svoj plašt. Kad se vratio, nasekao ih je u lonac s varivom, ne znajući kakvi su.

⁴⁰ Naliju oni čorbu ljudima, ali čim su počeli da jedu, počnu da viču, govoreći: „Smrt je u loncu, čoveče Božiji!“ I nisu mogli da jedu.

⁴¹ On reče: „Dajte brašno ovamo!“ Onda je bacio brašno u lonac i rekao: „Naspite narodu da jede.“ I ništa više štetnog nije bilo u loncu.

Jelisej hrani stotinu ljudi

⁴² Neki čovek dođe iz Vet-Salisa i donese čoveku Božijem dvadeset ječmenih hlebova od prvine

plodova, i nešto svežeg klasja žita u torbi. Rekao je: „Daj ljudima da jedu.“

⁴³ Njegov sluga reče: „Kako da iznesem ovo pred stotinu ljudi?“

Jelisej reče: „Daj narodu da jede, jer govori Gospod: 'Ješće i preostaće.'“

⁴⁴ Tada je izneo pred njih, pa su jeli, i još im je ostalo, po reči Gospodnjoj.

5

Namanovo isceljenje

¹ Naman, zapovednik vojske aramejskog cara, bio je čovek od velikog značaja za svoga gospodara; cenio ga je, jer je preko njega Gospod davao pobeđe Aramejcima. Ali iako je bio veliki ratnik, bio je gubavac.

² Jednom kad su Aramejci izvršili upad, doveli su iz izrailjske zemlje mladu devojkę; ona je posluživala Namanovu ženu.

³ Ona reče svojoj gospodarici: „O, samo kad bi moj gospodar otišao proroku u Samariji! On bi ga iscelio od gube.“

⁴ Naman ode i javi to svome gospodaru, govoreći: „Tako i tako je rekla devojkę iz izrailjske zemlje.“

⁵ Aramejski car reče: „Idi onda, a ja ću poslati pismo izrailjskom caru.“ On ode i ponese sa sobom deset talanata* srebra, šest hiljada šekela† zlata, i deset pari odeće.

* 5:5 Oko 340 kg. † 5:5 Oko 70 kg.

⁶ Sa sobom je doneo pismo izrailjskom caru u kome je pisalo: „Sa ovim pismom ti šaljem i svoga slugu Namana da ga isceliš od gube.“

⁷ Kad je izrailjski car pročitao pismo, razderao je svoju odeću i rekao: „Zar sam ja Bog, da mogu da usmrćujem i oživljavam, te mi ovaj šalje pismo da iscelim čoveka od gube? Pogledajte kako traži povod da me izazove!“

⁸ Kad je Jelisej, čovek Božiji, čuo da je izrailjski car razderao svoju odeću, poslao je poruku caru: „Zašto si razderao svoju odeću? Neka dođe k meni, da zna da ima prorok u Izrailju.“

⁹ Naman dođe sa svojim konjima i kočijama, i stane kod vrata Jelisejeve kuće.

¹⁰ A Jelisej mu posla glasnika: „Idi i okupaj se sedam puta u Jordanu, i obновиće se tvoje telo, pa ćeš biti čist.“

¹¹ Ali Naman se naljuti, ode i reče: „Ja sam mislio da će on izaći k meni, stati i prizvati ime Gospoda, Boga svoga, i da će mahnuti rukom nad *obolelim* mestom i isceliti me od gube!

¹² Nisu li Avana i Farfar, damaštanske reke, bolje od svih izrailjskih voda? Nisam li mogao da se okupam u njima i budem čist?!“ On se okrenu i ode besan.

¹³ No, njegove sluge mu pristupiše i rekoše: „Oče moj, da ti je prorok rekao da uradiš nešto veliko, zar ne bi to uradio? Nećeš li pre uraditi to što ti je rekao: 'Okupaj se i bićeš čist?!'“

¹⁴ On siđe i zagnjuri sedam puta u Jordan po reči čoveka Božijeg, i telo mu se obnovi, te postade čisto kao telo mladog momka.

¹⁵ Tada se vratio k čoveku Božijem sa svom svojom pratnjom; ušao je i stao pred njega, rekavši: „Evo, sada znam da nema drugog Boga na svojoj zemlji, osim u Izrailju. Stoga primi dar od svoga sluge.“

¹⁶ Jelisej reče: „Živoga mi Gospoda kome služim, neću uzeti ništa!“ Naman je navaljivao na njega da uzme, ali on je odbio.

¹⁷ Naman reče: „Ako nećeš, neka se tvome služi da toliko zemlje koliko dve mazge mogu da ponesu, jer tvoj sluga neće više prinositi svespalnice i žrtve drugim bogovima, osim Gospodu.“

¹⁸ Ipak, neka Gospod oprostí ovo svome služi: kad moj gospodar ulazi u Rimonov hram da se tamo pokloni, i on se osloni na moju ruku, tako da i ja moram da se poklonim u Rimonovom hramu – kad se, dakle, poklonim u Rimonovom hramu, neka to Gospod oprostí svome služi.“

¹⁹ On odgovori: „Idi s mirom.“ Ali kad je Naman malo odmakao,

²⁰ Gijeziye, sluga Jeliseja, čoveka Božijeg, reče u sebi: „Moj gospodar je olako pustio tog Namana Aramejca, pošto nije uzeo od njega ništa od onoga što je doneo.“

²¹ Tada je Gijeziye pohitao za Namanom. Kad je Naman video da neko trči za njim, sišao je sa svoje kočije da ga dočeka, i rekao mu: „Je li sve u redu?“

²² On odgovori: „U redu je. Moj gospodar me je poslao da kažem: 'Evo, baš sad su mi došla dva momka od proročkih sinova iz Jefremove gore. Daj, molim te, za njih jedan talanat‡ srebra i dva para odeće.“

‡ 5:22 Oko 34 kg.

²³ Naman reče: „Uzmi i dva talanta.“ I pošto je navaljivao na njega da uzme, zavezao mu je dva talanta[§] srebra u dve vreće i dva para odeće. Zatim mu je dao dva momka, koji su ih nosili pred njim.

²⁴ Kad je došao do brda, uzeo ih je od njih i sklonio u kuću. Potom je poslao ljude, i oni odu.

²⁵ Onda je došao i stao pred svoga gospodara. „Gde si bio, Gijeziye?“ – upita ga Jelisej.

On odgovori: „Tvoj sluga nije nikud išao.“

²⁶ Jelisej mu reče: „Nije li moje srce bilo tamo kad je čovek sišao sa svoje kočije da te dočeka? Zar je ovo vreme da se uzme srebro i da se stekne odeća, maslinjaci i vinogradi, sitna i krupna stoka, i sluge i sluškinje?

²⁷ Zato će se Namanova guba prilepiti za tebe i za tvoje potomstvo do veka.“ Gijeziye ode od njega gubav, *beo* kao sneg.

6

Čudo sa sekirom

¹ Proročki sinovi rekoše Jeliseju: „Pogledaj, mesto gde živimo pred tobom je veoma skućeno za nas.

² Hajde da odemo do Jordana, gde će svako od nas uzeti po jedan balvan, da napravimo sebi mesto za život.“

On reče: „Pođite!“

³ Jedan od njih reče: „Hoćeš li i ti poći sa svojim slugama?“

On odgovori: „Poći ću.“

⁴ On pođe s njima.

§ 5:23 Oko 70 kg.

Kad su došli na Jordan, posekli su drva.

⁵ Međutim, dok je jedan obarao balvan, sekira padne u vodu. On povika i reče: „Avaj, gospodaru, a još je bila pozajmljena!“

⁶ Čovek Božiji upita: „Gde je pala?“ Kad su mu pokazali mesto, odsekao je prut i bacio ga tamo, i učinio da sekira ispliva.

⁷ Zatim je rekao: „Izvadite je.“ Čovek pruži ruku i uzme je.

Osujećen napad Aramejaca

⁸ Aramejski car je bio u ratu sa Izrailjem. On se posavetovao sa svojim slugama i rekao: „Uta-boriću se na tom i tom mestu.“

⁹ Ali čovek Božiji posla poruku caru izrailjskom: „Pazi se da ne prođeš tim mestom, jer Aramejci silaze onamo.“

¹⁰ Car izrailjski je poslao ljude na mesto za koje mu je rekao čovek Božiji. On ga je upozoravao, te se car izrailjski čuvao; a to se nije dogodilo samo jednom ili dvaput.

¹¹ Aramejski car se veoma uznemirio zbog toga. Okupio je svoje sluge i rekao im: „Zar mi nećete reći ko je od nas na strani izrailjskog cara?“

¹² Jedan od njegovih slugu mu reče: „Nije niko, gospodaru moj care. Nego to prorok Jelisej u Izrailju javlja izrailjskom caru i stvari koje ti izgovoriš u svojoj spavaćoj sobi.“

¹³ Car reče: „Pođite i vidite gde je, a ja ću poslati ljude da ga uhvate.“ Bilo mu je javljeno: „Eno ga u Dotanu!“

¹⁴ Tada je poslao konje, bojna kola i veliku vojsku. Došli su noću i opkolili grad.

¹⁵ Kad je sluga čoveka Božijeg ustao rano ujutro i izašao, gle, vojska s konjima i bojnim kolima opkolila grad. Sluga reče: „Jao, gospodaru, šta da radimo?!“

¹⁶ A on reče: „Ne boj se, jer ima ih više s nama, nego s njima.“

¹⁷ Tada se Jelisej pomolio: „Gospode, otvori mu oči da vidi.“ Gospod je otvorio oči sluzi, te je video da je gora oko Jeliseja puna konja i vatrenih kočija.

¹⁸ Kad su *Aramejci* sišli k njemu, Jelisej se pomolio Gospodu: „Udari ovaj narod slepilom!“ I udari ih slepilom po reči Jelisejevoj.

¹⁹ Tada im Jelisej reče: „Ovo nije put i ovo nije grad. Pođite za mnom i ja ću vas odvesti čoveku koga tražite.“ Ali odveo ih je u Samariju.

²⁰ Čim su došli u Samariju, Jelisej reče: „Gospode, otvori im oči da vide!“ Gospod im je otvorio oči, pa su videli da su usred Samarije.

²¹ Kad ih je car izrailjski ugledao, on reče Jeliseju: „Oče moj, hoću li ih pobiti?“

²² On reče: „Nećeš ih pobiti! Zar da pobiješ zarobljenike mačem i lukom? Iznesi pred njih hleb i vodu, neka jedu i piju, a onda neka idu svome gospodaru.“

²³ Car im je pripremio veliku gozbu. Kad su jeli i pili, poslao ih je nazad, te su otišli svome gospodaru. Aramejske čete nisu više upadale u izrailjsku zemlju.

Glad u opkoljenoj Samariji

²⁴ Posle nekog vremena, aramejski car Ven-Adad, skupi svu svoju vojsku, pa krene i opkoli Samariju.

²⁵ U Samariji je zbog opsade zavládala velika glad. Jedna magareća glava se prodavala za osamdeset srebrnih *šekela*, a četvrtina kava* golubijeg izmeta za pet srebrnih *šekela*.

²⁶ Kad je izrailjski car prolazio pokraj zidina, jedna žena povika k njemu: „Pomagaj, gospodaru moj care!“

²⁷ On reče: „Ako ti Gospod ne pomaže, kako ću ti ja pomoći? Nećim sa gumna, ili iz kace?“

²⁸ Kakva te muka muči?“ – upita car.

Žena odgovori: „Ova žena mi je rekla: 'Daj svoga sina da ga pojedemo danas, a moga sina ćemo pojesti sutra.'“

²⁹ Tako smo skuvalé mog sina i pojele ga. Ali kad sam joj sledećeg dana rekla: 'Daj tvoga sina da ga pojedemo', ona je sakrila svoga sina.“

³⁰ Kad je car čuo reči ove žene, on razdra svoju odeću. Kad je hodao po zidinama, narod je video da ispod, na svom telu, nosi kostret.

³¹ On reče: „Neka mi Bog učini tako, i još više, ako danas glava Safatovog sina Jeliseja ostane na njemu!“

³² A Jelisej je sedeo u svojoj kući zajedno sa starešinama. Car je poslao čoveka pred sobom, ali pre nego što je glasnik došao k njemu, on reče starešinama: „Vidite li da je onaj krvnik poslao nekoga da mi odseče glavu? Pazite! Kad glasnik dođe, vi zatvorite vrata i odbijte ga od vrata. Ne čuje li se to korak njegovog gospodara za njim?“

* 6:25 Oko 100 gr.

³³ Dok je on još govorio, gle, glasnik siđe k njemu i reče: „Ova nevolja je od Gospoda! Čemu još da se nadam od Gospoda?“

7

¹ Tada Jelisej reče: „Čujte reč Gospodnju: Govori Gospod: 'Sutra u ovo vreme mera* brašna će se prodavati za šekel†, a dve mere‡ ječma za šekel, na vratima Samarije.'“

² A kapetan na čiju se ruku car oslanjao odgovori čoveku Božijem: „Čak i da Gospod napravi okna na nebesima, može li se to dogoditi?“

Prorok odgovori: „Evo, videćeš to svojim očima, ali od toga nećeš jesti.“

Prestanak opsade

³ A na gradskim vratima su bila četiri gubavca. Oni rekoše jedan drugome: „Zar ćemo sedeti ovde dok ne umremo?“

⁴ Ako kažemo: hajdemo u grad – u gradu je glad; pomrećemo tamo. Ako ostanemo ovde, svejedno ćemo pomreti. Stoga, pođimo u aramejski tabor, pa ako nas ostave u životu, živ ćemo, a ako nas ubiju, umrećemo.“

⁵ Dignu se oni u predvečerje i dođu u aramejski tabor. Kad su došli do ruba aramejskog tabora, tamo nije bilo nikoga.

⁶ Naime, Gospod je učinio da se u aramejskom taboru čuje tutnjava bojnih kola i topot konja – buka velike vojske, tako da su rekli jedan drugome: „Evo, car izrailjski je unajmio careve hetitske i careve egipatske da nas napadnu!“

* 7:1 Oko 7,3 kg. † 7:1 Oko 11,5 gr. ‡ 7:1 Oko 15 kg.

⁷ Digli su se i pobegli u predvečerje, napustivši svoje šatore, konje, i magarce; ostavili su tabor kakav jeste, i pobegli da spasu sebi život.

⁸ Kad su oni gubavci došli na rub tabora, ušli su u jedan šator, pa su jeli i pili. Poneli su odande srebra, zlata i odeće, te su otišli i sakrili ih. Potom su se vratili i ušli u drugi šator, odneli stvari i sakrili ih.

⁹ Tada rekoše jedan drugom: „Ne činimo dobro. Ovo je dan dobrih vesti, a mi ćutimo! Ako budemo čekali do jutra, navući ćemo krivicu na sebe. Stoga, pođimo sad i javimo ovo carevom domu.“

¹⁰ Kad su došli, pozvali su gradsku stražu i javili im: „Ušli smo u aramejski tabor, a tamo ni žive duše, ni ljudskog glasa; samo privezani konji i magarci, a šatori ostavljeni kakvi jesu.“

¹¹ Stražari pozovu i jave vest carevom domu.

¹² Car ustade noću i reče svojim slugama: „Reći ću vam šta su nam Aramejci spremili. Oni znaju da gladujemo, pa su izašli iz tabora da se sakriju napolju, misleći: 'Kad izađu iz grada, mi ćemo ih pohvatati žive i ući u grad.'“

¹³ Jedan od njegovih slugu reče: „Neka ljudi uzmu onih pet preostalih konja; i tako će proći kao sve mnoštvo konja u Izrailju, sve ono mnoštvo konja u Izrailju što je izginulo. Pošaljimo ih, pa ćemo videti.“

¹⁴ Pošto su uzeli dvojica kola s konjima, car ih je poslao u aramejski tabor i rekao: „Idite i vidite.“

¹⁵ Kad su došli do Jordana, sav je put bio pun odeće i opreme koje su Aramejci pobacali u žurbi. Glasnici su se vratili i javili caru.

¹⁶ Tada je narod izašao i oplenio aramejski tabor. Mera brašna prodavala se za šekel, i dve mere ječma za šekel, po reči Gospodnjoj.

¹⁷ A car je postavio na gradska vrata onog kapetana na čiju se ruku car oslanjao, ali ga je narod pregazio na vratima, te je umro, baš kako je rekao čovek Božiji kad je car došao k njemu.

¹⁸ Naime, kad je čovek Božiji rekao caru: „Sutra u ovo vreme na vratima Samarije, mera brašna će se prodavati za šekel, a dve mere ječma za šekel“,

¹⁹ taj kapetan je odgovorio čoveku Božijem: „Čak i da Gospod napravi okna na nebesima, može li se to dogoditi?“ Njemu je prorok odgovorio: „Evo, videćeš to svojim očima, ali od toga nećeš jesti.“

²⁰ To mu se i dogodilo; narod ga je pregazio na vratima, pa je umro.

8

Car vraća Sunamki zemlju

¹ A Jelisej je bio rekao ženi čijeg je sina oživeo: „Spremi se i pođi sa svojim domom, pa se nastani negde, jer je Gospod najavio sedam godina gladi koja će zaista doći na zemlju.“

² Žena se spremi i učini kako joj je čovek Božiji rekao. Otišla je sa svojim domom u filistejsku zemlju, gde je živela sedam godina.

³ Kad su se ovih sedam godina navršile, žena se vratila iz filistejske zemlje. Zatim je otišla i obratila se caru zbog svoje kuće i zemlje.

⁴ A car je baš razgovarao s Gijeziom, slugom čoveka Božijeg, rekavši: „Pričaj mi o svim velikim delima koje je Jelisej učinio.“

⁵ Dok je on pričao caru kako je Jelisej oživeo mrtvaca, uđe žena čijeg je sina oživeo i obrati se caru zbog svoje kuće i zemlje.

Gijezije reče: „Gospodaru moj care, to je ona žena čijeg je sina oživeo Jelisej!“

⁶ Kad ju je car pitao o tome, ona mu je ispričala.

Car joj je, zatim, dao jednog dvoranina i rekao: „Vrati joj svu njenu imovinu, i sav prihod od zemlje od dana kad je otišla sa zemlje do sada.“

Ven-Adadova smrt

⁷ Jelisej dođe u Damask. Tada javiše aramejskom caru, Ven-Adadu, koji je bio bolestan: „Došao je čovek Božiji ovamo.“

⁸ Car reče Azailu: „Ponesi sa sobom dar i sastani se sa čovekom Božijim, pa upitaj Gospoda preko njega: 'Hoću li ozdraviti od ove bolesti?'“

⁹ Azailo ode da se sastane s njim. Sa sobom je po-
neo dar i svakojaka dobra Damaska, natovarena na četrdeset kamila. Kad je stigao, stao je pred njega i rekao: „Tvoj sin, Ven-Adad, car aramejski, poslao me je k tebi da pita: 'Hoću li ozdraviti od ove bolesti?'“

¹⁰ Jelisej mu reče: „Idi i reci mu: 'Sigurno ćeš ozdraviti', ali mi je Gospod otkrio da će sigurno umreti.“

¹¹ Prorok je okrenuo svoj pogled i zagledao se u njega, dok ovome nije postalo neprijatno. Tada čovek Božiji zaplaka.

¹² Azailo upita: „Zašto moj gospodar plače?“

On odgovori: „Zato što znam kakvo ćeš zlo učiniti Izrailjcima: palićeš njihove tvrđave, ubijaćeš njihove mladiće mačem, razbijaćeš njihovu nejač, i parati njihove trudne žene.“

¹³ Azailo odgovori: „Kako bi tvoj sluga, tek samo pas, mogao da učini tako veliku stvar?“

Jelisej odgovori: „Gospod mi je otkrio da ćeš ti biti car nad Aramom.“

¹⁴ On ode od Jeliseja i dođe svome gospodaru, koji ga upita: „Šta ti je Jelisej rekao?“ On reče: „Rekao mi je da ćeš jamačno ozdraviti.“

¹⁵ Međutim, sledećeg dana je Azailo uzeo komad platna, umočio ga u vodu i njime pokrio carevo lice. Tako je car umro, a na njegovo mesto se zacario Azailo.

Joramova vladavina nad Judom

¹⁶ U petoj godini Jorama, sina Ahavovog, cara izrailjskog, za vreme Josafata, cara Judinog, nad Judom se zacario Joram, sin Josafatov.

¹⁷ Bilo mu je trideset dve godine kad se zacario, a vladao je osam godina u Jerusalimu.

¹⁸ On je išao stopama izrailjskih careva, kao što je činio dom Ahavov, jer mu je Ahavova ćerka bila žena. Činio je što je zlo u očima Gospodnjim.

¹⁹ Ipak, Gospod nije hteo da uništi Judu, radi svoga sluge Davida, pošto mu je obećao da će dati svetiljku njegovim potomcima dovek.

²⁰ U njegove dane se Edom pobunio protiv Jude, pa je postavio cara nad sobom.

²¹ Joram je otišao u Sior sa svim bojnim kolima. Ustao je noću i napao Edomce, koji su opkolili njega i zapovednike bojnih kola, ali mu se vojska razbežala svojim kućama.

²² Tako se Edom otrgao od Jude sve do danas. U to vreme se pobunila i Livna.

²³ Ostala Joramova dela i sve što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva Judinih?

²⁴ Kad se Joram upokojio sa svojim precima, sahranili su ga s njegovim precima u Davidovom gradu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Ohozija.

Ohozijina vladavina nad Judom

²⁵ U dvanaestoj godini Jorama, sina Ahava, cara izrailjskog, nad Judom se zacario Ohozija, sin Jorama, cara Judinog.

²⁶ Ohoziji je bilo dvadeset dve godine kad se zacario, a vladao je jednu godinu u Jerusalimu. Majka mu se zvala Gotolija, ćerka Amrija, cara izrailjskog.

²⁷ Išao je stopama doma Ahavovog, čineći što je zlo u očima Gospodnjim, baš kao dom Ahavov, pošto je bio zet domu Ahavovom.

²⁸ Ohozija je sa Joramom, sinom Ahavovim, krenuo u rat protiv Azaila, cara aramejskog, u Ramot galadski, ali Aramejci raniše Jorama.

²⁹ Car Joram se povukao u Jezrael da zaleči rane, koje je zadobio od Aramejaca u Rami, dok je ratovao sa Azailom, carem aramejskim.

I Ohozija, sin Jorama, cara Judinog, siđe u Jezrael da vidi Jorama, sina Ahavovog, jer je bio ozbiljno ranjen.

9

Jelisej pomazuje Juja

¹ Prorok Jelisej pozva jednog od proročkih sinova i reče mu: „Opaši bokove, pa uzmi ovu bočicu ulja i idi u Ramot galadski.

² Kad dođeš tamo, potraži Juja, sina Josafata, sina Nimsijevog. Zatim uđi i gledaj da ustane iz svoga društva, pa ga odvedi unutra u sobu.

³ Potom uzmi bočicu ulja, izlij mu je na glavu i reci: 'Govori Gospod: pomazujem te za cara nad Izrailjem.' Onda otvori vrata i beži; ne zadržavaj se."

⁴ Momak, sluga prorokov, ode u Ramot galadski.

⁵ Kad je došao, zapovednici vojske su sedeli zajedno. On reče: „Imam poruku za tebe, zapovedniče."

Juj reče: „Za koga od nas?"

On odgovori: „Za tebe."

⁶ On ustane i uđe u kuću. Tada mu momak izli ulje na glavu i reče mu: „Govori Gospod, Bog Izrailjev: 'Pomazujem te za cara nad narodom Gospodnjim, Izrailjem.

⁷ Ti ćeš istrebiti dom Ahava, svoga gospodara, da na Jezavelji osvetim krv mojih slugu proroka, i svih slugu Gospodnjih.

⁸ Tako će propasti sav dom Ahavov. Istrebiću Ahavu svako muško u Izrailju, kako roba tako slobodnoga.

⁹ Učiniću sa domom Ahavovim, kao sa domom Jerovoama, sina Navatovog, i sa domom Vase, sina Ahijinog.

¹⁰ A Jezavelju će izjesti psi na jezraelskom polju, i niko je neće sahraniti.'" Zatim je otvorio vrata i pobjegao.

¹¹ Kad se Juj vratio slugama svoga gospodara, jedan ga upita: „Je li sve u redu? Zašto je taj ludak došao k tebi?"

On im odgovori: „Znate već kako ta vrsta trabunja.“

¹² Oni rekoše: „To je laž! Hajde, reci nam!“

On im reče: „Rekao mi je tako i tako: 'Govori Gospod: pomazujem te za cara nad Izrailjem.'“

¹³ Oni hitro skinuše svoje ogrtače, prostreše pod njegove stope, te zatrubiše u trubu i rekoše: „Juj je postao car!“

Ubistvo Jorama

¹⁴ Tako se Juj, sin Josafata, sina Nimsijevog, urotio protiv Jorama. A Joram je sa svim Izrailjem branio Ramot galadski protiv Azaila, cara aramejskog.

¹⁵ Car Joram se bio vratio u Jezrael da leči rane, koje je zadobio od Aramejaca u bici sa Azailom, carem aramejskim. Juj reče: „Ako vam je po volji, neka niko ne pobegne iz grada da donese vest u Jezrael.“

¹⁶ Juj se pope u kola i ode u Jezrael, jer je Joram ležao tamo. Ohozija, car Judin, je došao u posetu Joramu.

¹⁷ Kad je osmatrač na jezraelskoj kuli video Juja kako dolazi, reče: „Vidim neko mnoštvo.“ Joram reče: „Uzmi konjanika; pošalji ga pred njih da pita: 'Je li sve dobro?'“

¹⁸ Konjanik mu pođe u susret i reče: „Ovako kaže car: 'Je li sve dobro?'“

Juj mu odgovori: „Što se ti brineš da li je dobro? Pođi za mnom.“

Osmatrač javi: „Glasnik je došao do njih, ali se ne vraća.“

¹⁹ Poslao je i drugog konjanika, koji je došao k njima i rekao: „Ovako kaže car: 'Je li sve dobro?'“

Juj mu reče: „Što se ti brineš da li je dobro? Pođi za mnom.“

²⁰ Osmatrač opet javi: „Otišao je, ali se ne vraća; a vožnja je kao vožnja Jujeva, sina Nimsijevog, jer vozi kao lud.“

²¹ Tada Joram reče: „Upreži!“ Kad su upregli njegova kola, Joram, car izrailjski i Ohozija, car Judin, izađu svaki na svojim kolima i pođu u susret Juju. Sreli su se na njivi Navuteja Jezraelca.

²² Kad je Joram ugledao Juja, reče mu: „Je li sve dobro, Juju?“ A ovaj odgovori: „Kako može biti dobro, dok traju mnogobrojna bludništva i vračarije tvoje majke Jezavelje?“

²³ Na to se Joram okrenu i poče da beži, govoreći Ohoziji: „Izdaja, Ohozija!“

²⁴ Međutim, Juj zape luk i pogodi Jorama među pleća. Strela mu je prošla kroz srce, te se srušio u kola.

²⁵ Juj reče Vadekaru, svome potčinjenom: „Digni ga i baci na njivu Navuteja Jezraelca. Seti se da smo obojica jahali za njegovim ocem Ahavom, kad je Gospod izrekao ovo proroštvo protiv njega:

²⁶ 'Zbog krvi Navutejeve i krvi njegovih sinova, koju sam juče video, govori Gospod, kunem se da ću ti vratiti isto na ovoj njivi – govori Gospod.' Zato ga podigni i baci na njivu po reči Gospodnjoj.“

Ohozijina smrt

²⁷ Kad je to video Ohozija, car Judin, pobjegao je putem za Vet-Agan. Ali, Juj krenu u poteru za njim i reče: „Ubijte i njega u njegovim kolima!“ Ranili su

ga na brdu Guru, koje se nalazi kod Jivleama. No, ipak je umakao u Megido i tamo umro.

²⁸ Njegove sluge su ga odnele u Jerusalem i sahranile ga sa njegovim precima u njegovom grobu u Davidovom gradu.

²⁹ Ohozija se zacario nad Judom jedanaeste godine Jorama, sina Ahavovog.

Jezaveljina smrt

³⁰ Juj je, zatim, došao u Jezrael. Jezavelja je to čula, pa je namazala oči, uredila kosu i pogledala s prozora.

³¹ Kad je Juj ušao na vrata, ona reče: „Je li sve dobro, Zimrije, ubico svoga gospodara?!“

³² On podiže pogled prema prozoru i reče: „Ko je sa mnom? Ko?“ Dva, tri dvoranina su pogledala prema njemu.

³³ On im reče: „Bacite je dole!“ Oni su je bacili dole, a njena krv je poprskala zid i konje, koji su je izgazili.

³⁴ Zatim je ušao, i pošto je jeo i pio, rekao je: „Pobrinite se za tu prokletnicu i sahranite je, jer je bila carska ćerka.“

³⁵ Ali kad su otišli da je sahrane, nisu ništa našli od nje osim lobanje, nogu i šaka.

³⁶ Oni su se vratili i javili mu, a on reče: „To je reč Gospoda, koji je rekao preko proroka Ilije Tesvićanina: 'Psi će izjesti Jezaveljino meso na jezraelskom polju,

³⁷ a Jezaveljin leš biće kao gnojivo na njivi u jezraelskom polju, pa niko neće moći da kaže: to je Jezavelja.“

10

Istrebljenje Ahavovih potomaka

¹ Ahav je imao sedamdeset sinova u Samariji. Juj je napisao pisma i poslao ih jezraelskim glavarima, starešinama i odgojiteljima Ahavovih sinova u Samariju, govoreći:

² „Sad, kad ovo pismo dođe do vas, pošto ste sluge svoga gospodara, a sa vama su sinovi vašeg gospodara; i pošto imate bojna kola i konje, utvrđeni grad i oružje,

³ gledajte ko je najbolji i najdostojniji među sinovima vašeg gospodara, postavite ga na presto njegovog oca, pa se borite za dom svoga gospodara.“

⁴ A oni, silno uplašeni, rekoše: „Evo, dva cara nisu mogla da mu se odupru; kako ćemo mu se mi odupreti?“

⁵ Tada su upravitelj dvora, načelnik grada, starešine i odgojitelji poslali poruku Juju, govoreći: „Tvoji smo podanici; uradićemo sve što nam kažeš. Mi nećemo nikoga postavljati za cara; čini što ti drago.“

⁶ On im je napisao drugo pismo govoreći: „Ako ste uz mene, i ako mene slušate, uzmite glave sinova svoga gospodara i dođite k meni u Jezrael sutra u ovo doba.“

A carevi sinovi, njih sedamdeset, bili su sa velikašima grada, koji su ih odgajali.

⁷ Kad je ovo pismo došlo k njima, uzeli su careve sinove i poklali svih sedamdeset. Zatim su stavili njihove glave u kotarice i poslali mu u Jezrael.

⁸ Glasnik dođe i javi mu: „Doneli su glave carevih sinova.“

On reče: „Stavite ih u dve gomile na vratima, neka stoje do sutra.“

⁹ Ujutro je izašao, stao i rekao svemu narodu: „Vi niste krivi; evo, ja sam se urotio protiv svoga gospodara i ubio ga; ali ko je pobio ove ovde?“

¹⁰ Znajte, dakle, da ništa od Božije reči koju je Gospod rekao za dom Ahavov, neće ostati neispunjeno. Gospod je učinio što je rekao preko svoga sluga Ilije.“

¹¹ Zatim je Juj pobio sve preostale od doma Ahavovog u Jezraelu, i sve njegove velikaše, bliske prijatelje i sveštenike; nije mu ostavio nikoga na životu.

¹² Potom se podigao, pa je otišao i došao u Samariju. A na putu, kod Vet-Akada pastirskog,

¹³ Juj naiđe na braću Ohozije, cara Judinog. On ih upita: „Ko ste?“

Oni odgovoriše: „Mi smo Ohozijina braća i idemo da pozdravimo careve i caričine sinove.“

¹⁴ Ali on reče: „Pohvatajte ih žive!“ Pohvatali su ih žive, i zaklali ih na studencu kod Vet-Akada, njih četrdeset dvojicu; nije poštedeo ni jednog od njih.

¹⁵ Kad je otišao odande, naišao je na Jonadava, sina Rihavovog, koji mu je pošao u susret. On ga pozdravi i reče mu: „Je li tvoje srce odano meni, kao što je moje srce odano tebi?“

Jonadav odgovori: „Jeste.“

„Ako jeste – odgovori Juj – daj mi ruku.“ Ovaj mu dade ruku, a Juj ga uze k sebi u kola.

¹⁶ Juj reče: „Pođi sa mnom da vidiš moju revnost za Gospoda.“ Tako ga je povezao sa sobom u kolima.

¹⁷ Kad je Juj došao u Samariju, pobio je sve koji su ostali Ahavu u Samariji, dok ih nije istrebio, po reči Gospodnjoj koja je saopštio Iliji.

Istrebljenje Valovih vernika

¹⁸ Zatim je Juj sakupio sav narod i rekao im: „Ahav je malo služio Valu a Juj će mu služiti mnogo.

¹⁹ Zato mi pozovite sve Valove proroke, sve njegove sluge i sve njegove sveštenike; neka nijedan ne izostane, jer hoću da prinesem Valu veliku žrtvu. Ko izostane, neće ostati na životu.“ No, Juj je postupao lukavo, kako bi uništio Valove vernike.

²⁰ Juj reče: „Sazovite sabor u čast Valu!“ Oni ga sazvaše.

²¹ Juj je poslao poruku po svem Izrailju, tako da su došle sve Valove sluge; nije bilo nijednog koji nije došao. Pošto su ušli u Valov hram, Valov hram se napunio od kraja do kraja.

²² Tada Juj reče čuvaru odeće: „Donesi odeću za sve Valove sluge.“ Tako su im doneli odeću.

²³ Zatim Juj uđe u Valov hram sa Jonadavom, sinom Rihavovim, i reče Valovim slugama: „Proverite i pogledajte da nema kojeg sluge Gospodnjeg među vama, nego samo Valovih slugu.“

²⁴ Potom su ušli da prinesu žrtve i svespalnice. A Juj je postavio napolje osamdeset ljudi i rekao: „Ako koji od vas dopusti da pobegne i jedan od ljudi koje dajem u vaše ruke, svojim će životom platiti za njegov život.“

²⁵ Kad je završio s prinošenjem svespalnice, Juj reče stražarima i zapovednicima: „Uđite i pobijte ih; neka niko ne umakne.“ Tako su ih pobili oštricom mača. Zatim su ih stražari i zapovednici izbacili napolje, pa su ušli u unutrašnjost Valovog hrama,

²⁶ izneli sveti stub iz Valovog hrama i spalili ga.

²⁷ Valov lik su izlomili i srušili Valov hram; od njega su načinili zahode, sve do danas.

²⁸ Tako je Juj istrebio Vala iz Izrailja.

²⁹ Ipak, Juj se nije odvratio od greha Jerovoama, sina Navatovog, na koje je naveo Izrailj; od zlatnih teladi, koji su bili u Vetilju i u Danu.

³⁰ Gospod reče Juju: „Zato što si učinio dobro čineći što je pravedno u mojim očima, i zato što si uradio sa domom Ahavovim sve po želji moga srca, zato će tvoji sinovi sedeti na Izrailjevom prestolu do četvrtog kolena.“

³¹ Ali Juj nije svim srcem sledio Zakon Gospoda, Boga Izrailjevog, i nije se odvratio od greha Jerovoama, na koje je naveo Izrailj.

³² U to vreme je Gospod počeo da krnji Izrailj, jer ih je Azailo pobeđivao na celom području Izrailja:

³³ istočno od Jordana po svoj zemlji Galadovoj – Gadovce, Ruvimovce, i Manasijevce – od Aroira kod potoka Arnona, sve do Galada i Vasana.

Jujev kraj

³⁴ Ostala Jujeva dela i sve što je učinio, i njegova sila, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva izrailjskih?

³⁵ Juj se upokojio sa svojim precima, i bio je sahranjen u Samariji. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Joahaz.

³⁶ Juj je vladao nad Izrailjem u Samariji dvadeset osam godina.

11

Gotolijina vladavina nad Judom

¹ Kad je Gotolija, majka Ohozijina, videla da joj je poginuo sin, ustala je i pobila sav carski rod.

² Međutim, Josaveja, ćerka cara Jorama, Ohozi-jina sestra, uzme Joasa, sina Ohozijinog, i ukrade ga između carevih sinova koje su ubijali. Stavila ga je u spavaću sobu s njegovom dojiljom i sakrila ga od Gotolije, te nije bio ubijen.

³ Bio je s njom sakriven u Domu Gospodnjem šest godina, sve dok je Gotolija vladala nad zemljom.

⁴ A sedme godine Jodaj je poslao po stotnike Horijaca i stražu, i doveo ih u Dom Gospodnji. Sklopio je sa njima savez, i pošto ih je zakleo u Domu Gospodnjem, pokazao im je carevog sina.

⁵ Zapovedio im je: „Ovako ćete uraditi: neka trećina vas koji ste subotom na dužnosti čuva carev dvor.

⁶ Druga trećina neka bude na surskim vratima, a treća, koja je na vratima iza straže, neka čuva stražu kod dvora.

⁷ Vaša dva ostala odreda, svi koji se razrešavaju dužnosti u subotu, neka čuvaju stražu oko cara kod Doma Gospodnjeg.

⁸ Vi ćete okružiti cara, svaki čovek u krugu sa svojim oružjem u ruci, i svako ko priđe redu, neka pogine. Budite uz cara i kad izlazi i kad ulazi.“

⁹ Stotnici učine kako im je sveštenik Jodaj zapovedia. Svaki je doveo svoje ljude, one koji stupaju na dužnost u subotu, i one koji se razrešavaju dužnosti u subotu, pa su došli k svešteniku Jodaju.

¹⁰ Sveštenik je stotnicima dao koplja i štitove cara Davida, koji su bili u Domu Gospodnjem.

¹¹ Stražari su stali oko cara, svaki sa mačem u ruci, od južne strane do severne strane Doma, kod žrtvenika i kod Doma.

¹² Tada je *Jodaj* izveo carevog sina, stavio na njega krunu i dao mu Svedočanstvo. Zatim su ga zacarili i pomazali, pa su pljeskali i govorili: „Živeo car!“

¹³ Kad je Gotolija čula kako straža i narod uzvikuju, došla je k narodu u Dom Gospodnji.

¹⁴ Obazrevši se, ugledala je cara kako stoji uz stub, kao što je bio običaj, sa zapovednicima i trubačima pored cara. Sav se narod zemlje veselio i trubio u trube. Tada Gotolija razdra svoju odeću i povika: „Izdaja, izdaja!“

¹⁵ Na to je sveštenik Jodaj izdao naredbu stotnicima, koji su upravljali vojskom: „Izvedite je kroz redove, i ako neko pođe za njom, posecite ga.“ Naime, sveštenik je rekao: „Neka ne bude ubijena u Domu Gospodnjem.“

¹⁶ Zgrabili su je, i kad je prošla kroz konjski ulaz u carski dvor, pogubili su je.

¹⁷ A sveštenik Jodaj je sklopio savez između Gospoda, cara i naroda, i između cara i naroda, da budu narod Gospodnji.

¹⁸ Zatim je sav narod zemlje otišao u Valov hram i srušio ga. Srušili su njegove žrtvenike, njegove likove su izlomili u komade, a Valovog sveštenika Matana su ubili ispred žrtvenika.

A Jodaj je postavio stražu kod Doma Gospodnjeg.

¹⁹ Zatim je poveo stotnike, Horijce i stražu, i sav narod zemlje, pa su ispratili cara od Doma Gospodnjeg do carskog dvora kod stražarskih vrata. Tako je car seo na carski presto.

²⁰ Sav se narod zemlje radovao, a grad je utihnuo kad su Gotoliju pogubili mačem u carskom dvoru.

²¹ Joasu je bilo sedam godina kad se zacario.

12

Popravka Doma

¹ Joas se zacario sedme godine Jujeve, i vladao je četrdeset godina u Jerusalimu. Majka mu se zvala Sivija iz Vir-Saveje.

² On je činio što je pravo u očima Gospodnjim svega svoga veka, dok ga je učio sveštenik Jodaj.

³ Ipak, uzvišice nisu bile uklonjene; narod je još uvek prinosio žrtve i kadio na uzvišicama.

⁴ Joas reče sveštenicima: „Sav novac od posvećenih stvari, koji se donosi u Dom Gospodnji, novac skupljen od poreza, i novac od svačije procene, i sav novac što se dobrovoljno donosi u Dom Gospodnji,

⁵ neka sveštenici uzimaju, svaki od svog poznanika, pa neka popravljaju što je trošno u Domu, gde god se nađe nešto za popravku.“

⁶ Međutim, ni do dvadeset treće godine Joasovog carevanja, sveštenici još nisu popravili što je bilo trošno u Domu.

⁷ Tada car Joas pozva sveštenika Jodaja i ostale sveštenike i reče im: „Zašto ne popravljate što je trošno u Domu? Od sada ne uzimajte sebi novac od svojih poznanika, nego ga dajte za popravku Doma.“

⁸ Sveštenici su pristali da ne uzimaju novac od naroda, niti da popravljaju što je trošno u Domu.

⁹ Tada sveštenik Jodaj uze jedan kovčeg, proreza rupu na poklopcu, i postavi ga kod žrtvenika s desne strane kod ulaza u Dom Gospodnji. Sveštenici koji su čuvali vrata stavljali su u njega sav novac koji se donosio u Dom Gospodnji.

¹⁰ Kad bi primetili da ima mnogo novca u kovčegu, dolazio bi carev pisar sa sveštenečkim glavaram, pa bi izbrojao i vezao novac koji se našao u Domu Gospodnjem.

¹¹ Zatim bi davali gotov novac onima koji su nadgledali posao na Domu Gospodnjem, a oni bi ga davali tesarima i radnicima koji su radili na Domu Gospodnjem,

¹² i zidarima i klesarima da se kupi drvo i iskle-sani kamen za popravku Doma Gospodnjeg, i za svaki drugi izdatak oko popravka Doma.

¹³ Ipak, od novca koji se donosio u Dom nisu se pravile srebrne čaše za Dom Gospodnji, ni viljuške, ni kotlići, ni trube, niti ikakve posude od zlata i srebra,

¹⁴ nego su ga davali nadglednicima posla, da se za njega popravi Dom Gospodnji.

¹⁵ I nisu tražili račun od ljudi kojima su predavali novac da plate radnicima, jer su pošteno radili.

¹⁶ Novac od žrtava za prestup i od žrtava za greh se nije donosio u Dom Gospodnji; on je pripadao sveštenicima.

¹⁷ A Azailo, car aramejski, izađe i napadne Gat i zauze ga. Zatim se Azailo okrenuo da ode gore i napadne Jerusalem.

¹⁸ Tada je Joas uzeo sve posvećene stvari koje su posvetili njegovi preci Josafat, Joram i Ohozija, carevi Judini, i sve što je sam posvetio, i sve zlato što se našlo u riznici Doma Gospodnjeg i carevog doma, i poslao Azailu, caru aramejskom, a on je odustao od Jerusalima.

¹⁹ Ostala Joasova dela i sve što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva Judinih?

²⁰ Njegove sluge su se pobunile i ubile Joasa u domu Vet-Mila gde se ide u Silu.

²¹ Ubile su ga njegove sluge Jozavad, sin Simeatov i Jehozavad sin Somirov, te je umro. Sahranili su ga s njegovim precima u Davidovom gradu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Amasija.

13

Joahazova vladavina nad Izrailjem

¹ Dvadeset treće godine carevanja Joasa sina Ohozijinog nad Judom, zacario se Joahaz, sin Jujev nad Izrailjem u Samariji. Carevao je sedamnaest godina.

² Činio je što je zlo u očima Gospodnjim, jer je sledio grehe Jerovoama, sina Navatovog, kojima je zavodio Izrailj. Nije odstupao od njih.

³ Zato se Gospod razgnevio na Izrailj i dao ih u ruke Azailu, caru aramejskom i u ruke Ven-Adadu, sinu Azailovom, za sve ono vreme.

⁴ Ali Joahaz se pomolio Gospodu i Gospod ga usliši, jer vide nevolju Izrailjevu, kako ih muči car aramejski.

⁵ Gospod je dao izbavitelja Izrailju, te su se rešili aramejske tlake. Tako su Izrailjci živeli u svojim domovima kao pre.

⁶ Ipak, nisu odstupili od greha doma Jerovoamovog kojima je naveo na greh Izrailj, nego su ustrajali u njima. Aštartin stub je ostao da stoji u Samariji.

⁷ Joahazu nije ostalo vojske do pedeset konjanika, deset kola i deset hiljada pešaka. Uništio ih je car aramejski; izgazio ih je kao plevu na vršidbi.

⁸ A ostala dela Joahazova i sve što je činio, i njegovi vojni pohodi, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva Izrailjevih?

⁹ Joahaz se upokojio sa svojim precima, pa su ga sahranili u Samariji. Na njegovo mesto zacario se njegov sin Joas.

Joasova vladavina nad Izrailjem

¹⁰ Trideset sedme godine carevanja Joasovog nad Judom zacario se Joas, sin Joahazov nad Izrailjem u Samariji. Carevao je šesnaest godina.

¹¹ On je činio što je zlo u očima Gospodnjim, i nije odstupio ni od jednog greha Jerovoama, sina

Navatovog, koji je naveo Izrailj na greh, nego je ustrajao u njima.

¹² Ostala Joasova dela, sve što je činio, i njegovi vojni pohodi, kako je ratovao s Amasijom carem Judinim, nije li to zapisano u dnevniku careva Izrailjevih?

¹³ Kad se Joas upokojio sa svojim precima, na njegov presto je seo Jerovoam. Joasa su sahranili u Samariji s carevima Izrailjevim.

Jelisejeva smrt

¹⁴ A Jelisej se razboleo od bolesti od koje će umreti. Joas, car Izrailja, dođe k njemu i zaplaka nad njim: „Oče moj, oče moj, kočije i konjanici Izrailjevi!“

¹⁵ Jelisej mu reče: „Uzmi luk i strele.“ On uze luk i strele.

¹⁶ „Uzmi luk u svoju ruku“ – reče on caru izrailjskom. On ga uze u svoju ruku. Tada Jelisej stavi svoje ruke na careve ruke i reče mu: „Otvori prozor sa istoka.“ Jelisej reče: „Odapni strelu.“ On odape strelu,

¹⁷ a Jelisej reče: „Strela pobede Gospodnje, strela pobede nad Aramejcima! Ti ćeš sasvim potući Aramejce u Afeku.“

¹⁸ Zatim reče: „Uzmi strele.“ On uze. Onda reče caru izrailjskom: „Udaraj po zemlji.“ Udarao je tri puta i stao.

¹⁹ Čovek Božiji se naljutio na njega i rekao: „Da si udario pet ili šest puta, sasvim bi porazio Aramejce. Zato ćeš samo tri puta poraziti Aramejce.“

²⁰ Jelisej je umro i bio sahranjen.

A moavske pljačkaške čete su svake godine upadale u zemlju.

²¹ Jednom, dok su ljudi sahranjivali nekog čoveka, gle, videli su četu pljačkaša, pa bacili mrtvaca u Jelisejev grob i pobjegli. Čim je mrtvac dotakao Jelisejeve kosti, oživeo je i stao na svoje noge.

Izrailj vraća gradove od Aramejaca

²² Aramejski car Azailo je tlačio Izrailjce u sve dane Joahazove.

²³ Ali Gospod im se smilovao i sažalio se nad njima, pa se okrenuo k njima zbog saveza s Avrahamom, Isakom i Jakovom. Nije hteo da ih uništi, i nije ih odbacio od svog lica do sad.

²⁴ Kad je Azailo umro, na njegovo mesto se zacario njegov sin Ven-Adad.

²⁵ Joas, sin Joahazov, je povratio gradove iz ruku Ven-Adada, sina Azailovog, koje je ovaj u ratu oduzeo od njegovog oca Joahaza. Joas ga je porazio tri puta, te je povratio izrailjske gradove.

14

Amasijina vladavina nad Judom

¹ U drugoj godini cara Joasa, sina Joahazovog, cara izrailjskog, zacario se Amasija, sin Joasov, nad Judom.

² Bilo mu je dvadeset pet godina kad je postao car, a vladao je dvadeset devet godina u Jerusalmu. Majka mu se zvala Joadana iz Jerusalama.

³ Činio je što je pravo u Gospodnjim očima, ali ne kao njegov praotac David. U svemu je sledio svog oca Joasa.

⁴ Međutim, uzvišice nisu bile uklonjene; narod je još uvek prinosio žrtve i kadio na uzvišicama.

⁵ Kad se carstvo učvrstilo pod njegovom vlašću, pobio je sluge koje su ubile njegovog oca cara.

⁶ Ipak, nije pogubio sinove ubica, prema onome što je napisano u knjizi Mojsijevog Zakona gde je Gospod zapovedio: „Neka se očevi ne pogubljuju zbog svojih sinova i neka se sinovi ne pogubljuju zbog svojih očeva; nego svaki čovek treba da bude pogubljen za svoj greh.“

⁷ On je potukao deset hiljada Edomaca u Slanoj dolini, i osvojio Selu u bici. Onda ju je prozvao Jokteil, kako se i danas zove.

⁸ Zatim je Amasija poslao poruku Joasu, sinu Joahazovom, sinu Jujevom, caru izrailjskom: „Izađi mi na megdan.“

⁹ Joas, car izrailjski, je poslao poruku Amasiji, caru Judinom, govoreći: „Trn je livanski poslao poruku kedru livanskom, govoreći: 'Daj svoju ćerku mome sinu za ženu', ali je divlja zver livanska izgazila trn.

¹⁰ Potukao si Edom, pa si se poneo. Uživaj u svojoj slavi, ali ostani kući. Zašto prizivaš nevolju na svoju i Judinu propast?“

¹¹ Ali Amasija nije slušao. Tako je Joas, car izrailjski, pošao u boj. On i car Amasija, car Judin, su se sukobili kod Vet-Semesa, koji pripada Judi.

¹² No, Izrailj je porazio Judu, pa su svi pobešli svojim kućama.

¹³ Joas, car izrailjski, je zarobio Judinog cara Amasiju, sina Joasa, sina Ohozija, kod Vet-Semesa. Zatim je došao u Jerusalem i srušio jerusalimski zid

od Jefremovih vrata do Ugaonih vrata, u dužini od četiri stotine lakata*.

¹⁴ Uzeo je sve zlato i srebro i sve posuđe koje se našlo u Domu Gospodnjem i u carevim riznicama, kao i taoce, pa se vratio u Samariju.

¹⁵ Ostala Joasova dela, ono što je postigao, i njegovi vojni pohodi, kako je ratovao sa Amasijom, carem Judinim, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva izrailjskih?

¹⁶ Joas se upokojio sa svojim precima, pa su ga sahranili s carevima izrailjskim u Samariji. Na njegovo se mesto zacario njegov sin Jerovoam.

¹⁷ A Amasija, sin Joasov, car Judin, je živio petnaest godina nakon smrti Joasa, cara izrailjskog, sina Joahazovog.

¹⁸ Ostala Amasijina dela, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva Judinih?

¹⁹ Protiv njega su skovali zaveru u Jerusalimu, te je pobegao u Lahis. No, poslali su ljude za njim i ubili ga tamo.

²⁰ Doneli su ga na konjima i sahranili ga sa njegovim precima u Jerusalimu, u Davidovom gradu.

²¹ Tada je sav Judin narod uzeo Azariju†, koji je imao šesnaest godina, i zacario ga umesto njegovog oca Amasije.

²² On je obnovio Elat i vratio ga Judi, nakon što se njegov otac upokojio sa svojim precima.

Jerovoam II vlada nad Izrailjem

²³ Petnaeste godine Judinog cara Amasije, sina Joasovog, car Jerovoam, sin Joasa, cara izrailjskog,

* **14:13** Oko 200 m. † **14:21** Uzija.

je počeo da vlada u Samariji. Vladao je četrdeset jednu godinu.

²⁴ Činio je što je zlo u očima Gospodnjim; nije se odvratio ni od jednog od greha Jerovoama, sina Navatovog, kojima je naveo Izrailj na greh.

²⁵ On je povratio oblast Izrailja od Levo-Amata do mora Arave, po reči Gospoda, Boga Izrailjevog, koja je bila rečena preko njegovog sluge proroka Jone, sina Amitajevog, iz Gat-Efera.

²⁶ Jer Gospod je video veoma gorku muku Izrailjevu, da nije ostalo nikog, ni roba ni slobodnoga, ko bi pomogao Izrailju.

²⁷ I pošto Gospod nije rekao da će istrebiti Izrailjevo ime pod nebom, izbavio ih je preko Jerovoama, sina Joasovog.

²⁸ Ostala Jerovoamova dela, i sve što je učinio, njegovi vojni pohodi, kako je ratovao, i kako je povratio Izrailju Damask i Amat, koji je pripadao Judi, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva izrailjskih?

²⁹ Jerovoam se upokojio sa svojim precima, sa carevima Izrailja, a na njegovo mesto se zacario njegov sin Zaharija.

15

Azarijina vladavina nad Judom

¹ U dvadeset sedmoj godini Jerovoama, cara izrailjskog, Azarija, sin Amasijin, je postao car Jude.

² Bilo mu je šesnaest godina kad je postao car, a vladao je pedeset dve godine u Jerusalimu. Majka mu se zvala Jeholija iz Jerusalima.

³ Činio je što je pravedno u očima Gospodnjim, sve kako je činio i njegov otac Amasija.

⁴ Ipak, uzvišice nisu bile uklonjene; narod je još uvek prinosio žrtve i kadio na uzvišicama.

⁵ Ali Gospod je udario cara, pa je bio gubavac do svoje smrti. Živeo je u odvojenoj kući, dok je carev sin Jotam bio nad dvorom i upravljao narodom i zemljom.

⁶ Ostala Azarijina dela, i sve što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva Judinih?

⁷ Azarija se upokojio sa svojim precima, pa su ga sahranili sa njegovim precima u Davidovom gradu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Jotam.

Zaharijina vladavina u Izrailju

⁸ Trideset sedme godine Azarije, cara Judinog, zacario se Zaharija, sin Jerovoamov, nad Izrailjem u Samariji. Carevao je šest meseci.

⁹ On je činio što je zlo u očima Gospodnjim, kao što su činili njegovi preci. Nije se odvratio od greha Jerovoama, sina Navatova, kojima je navodio Izrailj na greh.

¹⁰ Ali protiv njega je skovao zaveru Salum, sin Javisov. On ga je napao i ubio pred narodom, te se zacario na njegovo mesto.

¹¹ Ostala Zaharijina dela su zapisana u Knjizi dnevnika careva izrailjskih.

¹² To je bilo ono što je Gospod rekao Juju: „Tvoji će sinovi sedeti na Izrailjevom prestolu do četvrtog kolena.“ Tako je i bilo.

Salumova vladavina u Izrailju

¹³ Salum, sin Javisov, se zacario u trideset devetoj godini Ozije*, cara Judinog. Vladao je jedan mesec u Samariji.

¹⁴ Međutim, Menajim, sin Gadijev iz Terse se digao i došao u Samariju, napao Saluma, sina Javisovog, ubio ga, pa se zacario na njegovo mesto.

¹⁵ Ostala Salumova dela, i kako je skovao zaveru, zapisana su u Knjizi dnevnika careva izrailjskih.

¹⁶ U to vreme je Menajim iz Terse napao Tapsu i svakoga u njoj i njenoj okolini, jer se nisu predali. Pobio je sve živo, a trudne žene je rasporio.

Menajimova vladavina u Izrailju

¹⁷ U trideset devetoj godini Azarije, cara Judinog, zacario se Menajim, sin Gadijev, nad Izrailjem. Vladao je deset godina u Samariji.

¹⁸ Činio je što je zlo u očima Gospodnjim. Nije se odvratio od greha Jerovoama, sina Navatovog, kojima je navodio na greh Izrailj, svega svoga veka.

¹⁹ Zatim je Ful, car asirski, napao zemlju, a Menajim je dao Fulu hiljadu talanata† srebra, da bi mu pomogao da ojača svoju carsku vlast.

²⁰ Menajim je nametnuo porez Izrailju: svaki imućni čovek je morao da plati pedeset šekela‡ srebra asirskom caru. Tako se asirski car povukao, i nije ostao u zemlji.

²¹ Ostala Menajimova dela, i sve što je uradio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika careva izrailjskih?

* **15:13** Poznat i kao Azarija. † **15:19** Oko 34 t. ‡ **15:20** Oko 575 gr.

²² Kad se Menajim upokojio sa svojim precima, na njegovo mesto se zacario njegov sin Fakija.

Fakijina vladavina u Izrailju

²³ U pedesetoj godini Azarije, cara Judinog, Menajimov sin Fakija je počeo da vlada nad Izrailjem u Samariji. Vladao je dve godine.

²⁴ Činio je što je zlo u očima Gospodnjim; nije se odvratio od greha Jerovoama, sina Navatova, kojima je navodio na greh Izrailj.

²⁵ Protiv njega se urotio njegov vojni zapovednik Fekaj, sin Remalijin, i napao ga u Samariji, u tvrđavi carevog dvora, zajedno sa Argovom i Arijem. S njim je bilo i pedeset Galađana. On ga je ubio i zacario se na njegovo mesto.

²⁶ Ostala Fakijina dela i sve što je učinio, zapisano je u Knjizi dnevnika careva izrailjskih.

Fekaj vlada u Izrailju

²⁷ U pedeset drugoj godini Azarije cara Judinog, počeo je da vlada Fekaj, sin Remalijin, nad Izrailjem u Samariji. Vladao je dvadeset godina.

²⁸ Činio je što je zlo u očima Gospodnjim; nije se odvratio od greha Jerovoama, sina Navatova, kojima je navodio na greh Izrailj.

²⁹ U vreme Fekaja, cara izrailjskog, došao je Tiglat-Pileser, car asirski, i osvojio Ijon, Avel Vet-Mahu, Janoh, Kedes, Asor, Galad i Galileju, svu Neftalimovu zemlju, pa je preselio narod u Asiriju.

³⁰ Tada je Osija, sin Ilin, skovao zaveru protiv Fekaja, sina Remaljinog, napao ga i ubio. On

se zacario na njegovo mesto u dvadesetoj godini Jotama, sina Ozijinog.

³¹ Ostala Fekajeva dela i sve što je učinio, zapisano je u Knjizi dnevnika careva izrailjskih.

Jotamova vladavina nad Judom

³² U drugoj godini Fekaja, sina Remalijinog, cara izrailjskog, nad Judom se zacario Jotam, sin Ozijin.

³³ Bilo mu je dvadeset pet godina kad je počeo da vlada, a vladao je šesnaest godina u Jerusalimu. Majka mu se zvala Jerusa, ćerka Sadokova.

³⁴ Činio je što je dobro u očima Gospodnjim, sve onako kako je činio njegov otac Ozija.

³⁵ Ipak, uzvišice nisu bile uklonjene; narod je još uvek prinosio žrtve i kadio na uzvišicama. On je izgradio Gornja vrata Doma Gospodnjeg.

³⁶ Ostala Jotamova dela, i ono što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika Judinih careva?

³⁷ U ono vreme je Gospod počeo da podiže Resina, cara Arama, i Fekaja, sina Remalijinog, na Judu.

³⁸ Kad se Jotam upokojio sa svojim precima, sahranili su ga sa njegovim precima u gradu njegovog praoca Davida. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Ahaz.

16

Ahazova vladavina nad Judom

¹ Sedamnaeste godine Fekaja, sina Remalijinog, nad Judom se zacario Ahaz, sin Jotamov.

² Ahazu je bilo dvadeset godina kad se zacario. Vladao je šesnaest godina u Jerusalimu. On nije

činio što je pravo u očima Gospoda, Boga svoga, kao njegov praotac David.

³ On je išao putem izrailjskih careva, i čak je proveo svoga sina kroz oganj po odvratnim običajima naroda koje je Gospod isterao pred Izrailjcima.

⁴ Priniosio je žrtve na uzvišicama i brdima, i pod svakim zelenim drvetom.

⁵ Tada su došli Resin, aramejski car i Fekaj, sin Remalijin, izrailjski car, da ratuju protiv Jerusalema. Opkolili su Ahaza, ali nisu mogli da ga savladaju.

⁶ U to vreme je Resin, aramejski car, povratio Aramejcima Elat i isterao Judejce iz Elata. Zatim su Aramejci i Edomci došli u Elat gde su ostali sve do danas.

⁷ A Ahaz je poslao glasnike Tiglat-Pileseru, asirskom caru, da mu kažu: „Ja sam tvoj podanik i sin. Dođi i izbavi me iz ruku aramejskog cara i iz ruku izrailjskog cara, koji me napadaju.“

⁸ Ahaz je uzeo srebro i zlato koje se našlo u Domu Gospodnjem i u riznici carskog dvora i poslao asirskom caru na dar.

⁹ Asirski car ga je poslušao: napao je Damask i osvojio ga. Narod je preselio u Kir, a Resina je pogubio.

¹⁰ Kad je car Ahaz otišao u Damask da se sretne s Tiglat-Pileserom, asirskim carem, video je žrtvenik u Damasku. Tada je car Ahaz poslao svešteniku Uriji sliku žrtvenika i njegov nacrt sa svim pojedinostima za njegovu izradu.

¹¹ Sveštenik Urija je izgradio žrtvenik prema svim uputstvima koje mu je car Ahaz poslao iz

Damaska; napravio ga je tako pre nego što se car Ahaz vratio iz Damaska.

¹² Kad se car vratio iz Damaska i video žrtvenik, pristupio je žrtveniku i prineo žrtvu na njemu.

¹³ Prineo je svoje žrtve svespalnice i žitne žrtve, izlio žrtvu izlivnicu, i zapljusnuo žrtvenik krvlju svoje žrtve mira.

¹⁴ A bronzani žrtvenik koji je bio pred Gospodom je sklonio s njegovog mesta ispred Doma, između novog žrtvenika i Doma Gospodnjeg. Postavio ga je sa severne strane novog žrtvenika.

¹⁵ Car Ahaz zapovedi svešteniku Uriji: „Na velikom žrtveniku ćeš paliti jutarnju žrtvu svespalnicu i večernju žitnu žrtvu i carevu svespalnicu i njegovu žitnu žrtvu, kao i svespalnicu sveg naroda zemlje, njihovu žitnu žrtvu i njihove žrtve izlivnice. Zatim ga zapljusni svom krvlju žrtve svespalnice i svom krvlju žrtava. A bronzani žrtvenik će mi služiti da preko njega tražim savet*.“

¹⁶ Sveštenik Urija je učinio sve što mu je zapovedio car Ahaz.

¹⁷ Car Ahaz je odsekao oplata s podnožja i uklonio s njih umivaonik i more s bronzanih volova koji su bili pod njim, i postavio ga na kameni pod.

¹⁸ Pred asirskim carem je uklonio subotnji trem koji je bio izgrađen unutar Doma Gospodnjeg i spoljni ulaz za cara.

¹⁹ Ostala Ahazova dela, i šta je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika Judinih careva?

* **16:15** Reč koja je ovde prevedena sa *tražiti savet* može da znači više stvari. Daničić je to preveo sa *promisliti*. Moguće je da se ovde ta reč koristi za gatanje putem iznutrica žrtve, što je bila uobičajena praksa na Bliskom istoku i šire.

²⁰ Kad se Ahaz upokojio sa svojim precima, sahranili su ga s njegovim precima u Davidovom gradu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Jezeckija.

17

Osijino carevanje u Izrailju

¹ Dvanaeste godine Ahaza, Judinog cara, zacario se Osija, sin Ilin, nad Izrailjem u Samariji. Vladao je devet godina.

² Činio je što je zlo u očima Gospodnjim, ali ne kao izrailjski carevi koji su bili pre njega.

³ Njega je napao Salmanaser, asirski car, pa mu je Osija bio podanik i plaćao mu danak.

⁴ Ali kad je Salmanaser, asirski car, otkrio da sprema pobunu, jer je poslao glasnike egipatskom caru Soju, i da nije poslao danak asirskom caru, kao što je činio iz godine u godinu, asirski car ga je uhvatio i zatvorio u tamnicu.

⁵ Zatim je asirski car napao svu zemlju; došao je u Samariju i opsedao je tri godine.

Odlazak Izrailja u izgnanstvo

⁶ Devete godine Osije, asirski car je osvojio Samariju. Tada je preselio Izrailjce i nastanio ih u Alaju i Gozan na reci Avor, i u midijske gradove.

⁷ To se dogodilo zato što su Izrailjci služeći drugim bogovima sagrešili protiv Gospoda, Boga svoga, koji ih je izveo iz Egipta, iz vlasti faraona, egipatskog cara.

⁸ Oni su sledili običaje naroda koje je Gospod isterao pred Izrailjcima, i običaje koje su vršili izrailjski carevi.

⁹ Izrailjci su tajno činili stvari koje nisu bile po volji Gospoda, Boga njihovog. Podizali su uzvišice po svim svojim gradovima, od kula do utvrđenih gradova.

¹⁰ Postavljali su sebi stubove i Aštartine stupove u svim krajevima i pod svakim zelenim drvetom.

¹¹ Kadili su na svim uzvišicama, kao narodi koje je Gospod izгнаo pred njima. Činili su opake stvari da izazivaju na gnev Gospoda.

¹² Služili su idolima za koje im je Gospod rekao: „Ne činite to.“

¹³ Gospod je opominjao Izrailj i Judu preko svih svojih proroka i videlaca govoreći: „Vratite se sa svojih zlih puteva i držite zapovesti i uredbe, prema svem Zakonu, koje sam dao vašim ocima, i koje sam poslao preko svojih slugu proroka.“

¹⁴ Ali oni nisu poslušali, nego su ukrutili vratove kao njihovi preci koji nisu verovali u Gospoda, Boga njihovog.

¹⁵ Oni su odbacili njegove uredbe i njegov savez koji je sklopio sa njihovim ocima, i njegove propise kojima ih je upozoravao, i išli za ništavnim idolima, pa su i sami postali ništavni; sledili su narode koji su bili oko njih, za koje je Gospod rekao da ne postupaju kao oni.

¹⁶ Napustili su sve zapovesti Gospoda, Boga svoga, i načinili sebi livene likove dva teleta i Aštartin stub, i klanjali se svoj nebeskoj vojsci. A služili su i Valu.

¹⁷ Provodili su kroz oganj svoje sinove i ćerke i upuštali se u čaranje i gatanje; prodali su se da čine što je zlo u očima Gospodnjim izazivajući ga na gnev.

¹⁸ Zato se Gospod veoma razgnevio na Izrailja i uklonio ih pred sobom. Niko nije ostao, osim Judinog plemena.

¹⁹ Ali ni Juda nije držao zapovesti Gospoda, Boga svoga, nego su sledili običaje koje su Izrailjci držali.

²⁰ Zato je Gospod odbacio sve potomstvo Izrailjevo; ponizio ih je i predao ih u ruke Asircima, dok ih nije odbacio od sebe.

²¹ Jer kad se Izrailj otcepio od doma Davidovog, i kad su postavili za cara Jerovoama, sina Navatovog, Jerovoam je odveo Izrailj od Gospoda i naveo ih na veliki greh.

²² Izrailjci su sledili sve grehe koje je Jerovoam činio; nisu se odvratili od njih,

²³ dok Gospod nije uklonio Izrailj pred sobom, kao što je rekao preko svojih slugu proroka. Izgnao je Izrailjce iz njihove zemlje u Asiriju, gde su i dan danas.

Poreklo Samarjana

²⁴ Zatim je asirski car doveo narod iz Vavilona, Hute, Ave, Amata i Sefarvima i naselio ih po samarijskim gradovima umesto Izrailjaca. Tako su zaposeli zemlju i nastanili se u njenim gradovima.

²⁵ A u početku, kad su se nastanili tamo, nisu se bojali Gospoda, pa je Gospod poslao lavove na njih, koji su ih ubijali.

²⁶ Tada rekoše asirskom caru: „Narodi koje si preselio i nastanio po samarijskim gradovima ne znaju kako da služe Bogu ove zemlje. On je poslao lavove na njih, koji ih ubijaju, zato što ne znaju kako da služe Bogu ove zemlje.“

²⁷ Asirski car je izdao naredbu: „Pošaljite tamo jednog od sveštenika koje ste preselili odande; neka ide i nastani se tamo, i neka ih nauči kako da služe Bogu te zemlje.“

²⁸ Tako je došao jedan od sveštenika koji je bio izgnan iz Samarije i nastanio se u Vetilju; on ih je naučio kako da služe Gospodu.

²⁹ A svaki narod je još uvek pravio svoje bogove i postavljao ih u hramove na uzvišicama, koje je načinio samarjanski narod; svaki narod ih je postavio u svojim gradovima u kojima su živeli.

³⁰ Tako su Vavilonjani načinili Sokot-Venota, Hućani su načinili Nergala, a Amaćani su načinili Asima;

³¹ Avinci su načinili Nivaza i Tartaka, a Sefarvimci su u ognju spaljivali svoje sinove u čast sefarvimskih bogova Adrameleha i Anameleha.

³² Bojali su se Gospoda, tako da su postavili neke iz svojih redova za sveštenike na uzvišicama, koji su služili u hramovima na uzvišicama.

³³ Tako su se bojali Gospoda, ali su služili i svojim bogovima, po običaju naroda od kojih su bili preseljeni.

³⁴ I sve do dana današnjeg se drže svojih običaja. Oni se ne boje Gospoda i ne vrše uredbe, propise, Zakon i zapovesti koje je Gospod zapovedio potomcima Jakova, koga je nazvao Izrailj.

³⁵ Sa njima je Gospod sklopio savez i zapovedio im: „Ne služite drugim bogovima i ne klanjajte im se, i ne prinosite im žrtve,

³⁶ osim Gospodu koji vas je izveo iz Egipta velikom snagom i ispruženom rukom. Njemu služite, njemu se klanjajte i njemu prinosite žrtve.

³⁷ Držite uredbe, propise, Zakon i zapovesti koje je napisao za vas da ih vršite u sve dane; ne služite drugim bogovima.

³⁸ Ne zaboravljajte savez koji sam sklopio sa vama, i ne služite drugim bogovima,

³⁹ nego služite jedino Gospodu, Bogu svome, i on će vas izbaviti iz ruku svih vaših neprijatelja.“

⁴⁰ Ali oni nisu slušali, nego su se držali svojih predašnjih običaja.

⁴¹ Tako su se ovi narodi bojali Gospoda, ali su služili i idolima. Njihova deca čine isto kao što su činili njihovi preci do ovoga dana.

18

Jezekijina vladavina nad Judom

¹ Treće godine Osije, sina Ile, izrailjskog cara, nad Judom se zacario Jezekija, sin Ahazov.

² Bilo mu je dvadeset pet godina kad se zacario, a vladao je dvadeset devet godina u Jerusalimu. Majka mu se zvala Avi, ćerka Zaharijina.

³ Činio je što je pravo u očima Gospodnjim, sasvim kao njegov praotac David.

⁴ On je uklonio uzvišice i razvalio stubove i posekao Aštartine stupove. Takođe je razbio i bronzanu zmiju koju je načinio Mojsije, a kojoj su Izrailjci kadili sve do tog vremena. Zvali su je Neustan.*

⁵ On se uzdao u Gospoda, Boga Izrailjevog. Posle njega nije mu bilo sličnog među svim Judinim carevima, niti među onima koji su bili pre njega.

* **18:4** Na jevrejskom jeziku *Neustan* zvuči slično izrazu *bronzana zmija*.

⁶ Držao se uz Gospoda i nije se odvrćao od njega, nego je držao zapovesti koje je Gospod zapovedio Mojsiju.

⁷ Gospod je bio s njim, pa je uspevao u svemu čega se latio. Pobunio se protiv asirskog cara i nije mu služio.

⁸ Zatim je potukao Filistejce sve do Gaze i njene okoline, od stražarske kule do utvrđenog grada.

⁹ Četvrte godine cara Jezekije, to jest, sedme godine izrailjskog cara Osije, sina Ilinog, asirski car Salmanaser je došao u Samariju i opsedao je.

¹⁰ Osvojio ju je na kraju treće godine. Samarija je bila osvojena šeste godine Jezekije, to jest, devete godine izrailjskog cara Osije.

¹¹ Asirski car je odveo Izrailjce u Asiriju i doveo ih u Alaju i Gozan na reci Avor, i u midijske gradove.

¹² To se dogodilo zbog toga što nisu slušali glas Gospoda, Boga svoga, nego su pogazili njegov savez – sve što je zapovedio Mojsije, sluga Gospodnji. Nisu ga ni slušali ni izvršavali.

Senaheriv napada Judu

¹³ Četrnaeste godine cara Jezekije, asirski car Senaheriv je napao sve utvrđene judejske gradove i osvojio ih.

¹⁴ Tada je Judin car Jezekija poslao poruku asirskom caru u Lahis: „Pogrešio sam! Povuci se od mene i ja ću podneti što god mi nametneš.“ Asirski car je odredio Judinom caru Jezekiji tri stotine talanata[†] srebra i trideset talanata[‡] zlata.

[†] 18:14 Oko 10 t. [‡] 18:14 Oko 1 t.

¹⁵ Jezekija mu je dao i sve srebro koje se našlo u Domu Gospodnjem i u riznicama carevog dvora.

¹⁶ U to vreme je Jezekija skinuo zlato s vrata i dovratika Doma Gospodnjeg, s kojim ih je Judin car Jezekija obložio, i dao ga asirskom caru.

¹⁷ Međutim, asirski car pošalje iz Lahisa caru Jezekiji u Jerusolim Tartana, Ravsarisa i Ravsaka s velikom vojskom. Oni odu i dođu u Jerusolim. Kad su došli, zaustavili su se kod Gornjeg jezera na putu za Beljarevo polje.

¹⁸ Kad su pozvali cara, pred njih su izašli upravnici dvora Elijakim sin Helkijin, pisar Somna i dvorski savetnik Joah sin Asafov

¹⁹ Tada im Ravsak reče: „Recite Jezekiji:

‘Ovako kaže veliki car Asirije: u šta se to uzdaš?

²⁰ Zar misliš da su same reči savet i sila za rat? Na koga se oslanjaš, da si se pobunio protiv mene?

²¹ Da se možda ne uzdaš u Egipat, u taj slomljeni štap od trske, koji ubada i probija šaku onome ko se na njega naslanja? Takav je faraon, egipatski car, svakome ko se osloni na njega.

²² A ako mi kažete: „Mi se pouzdajemo u Gospoda, Boga našeg!“ Pa nije li baš Jezekija srušio njegove uzvišice i žrtvenike, rekavši Judi i Jerusalmu: klanjaćete se jedino pred ovim žrtvenikom u Jerusalmu.

²³ A sad, hajde, opkladi se sa mojim gospodarem, asirskim carem: daću ti dve hiljade konja, ako si u stanju da nađeš jahače da ih jašu.

²⁴ Kako ćeš onda odbiti i jednog vojvodu koji je među najmanjim slugama moga gospodara? No, ti se uzdaš u Egipat da će ti dati konje i konjanike.

²⁵ Konačno, jesam li ja bez odobrenja Gospodnjeg pošao na ovo mesto da ga razorim? Gospod je meni rekao: „Digni se na tu zemlju i razori je!”“

²⁶ Tada su Elijakim, sin Helkijin, Somna, i Joah rekli Ravsaku: „Govori svojim slugama aramejski, jer mi razumemo; ne razgovaraj sa nama judejski da te sluša narod na zidinama.“

²⁷ Ali Ravsak im je rekao: „Zar me je moj gospodar poslao da samo vašem gospodaru i vama kažem ove reči, a ne baš onima koji sede na zidinama, koji će s vama morati da jedu svoj izmet i piju svoju mokraću?”

²⁸ Ravsak, zatim, ustade i povika snažnim glasom na judejskom: „Čujte reč velikog cara, asirskog cara:

²⁹ Ovako kaže car: 'Ne dajte da vas Jezeckija zavarava, jer on vas ne može izbaviti iz moje ruke.

³⁰ Ne dajte da vam Jezeckija uliva pouzdanje u Gospoda govoreći: „Gospod će vas sigurno izbaviti; ovaj grad neće pasti u ruke asirskom caru.”

³¹ Ne slušajte Jezeckiju, jer ovako kaže asirski car: 'Sklopite mir sa mnom i izađite k meni, pa će svaki od vas jesti svoje grožđe i svoje smokve i piti vodu iz svoga studenca,

³² dok ne dođem i odvedem vas u zemlju kao što je vaša zemlja, u zemlju žita i mladog vina, u zemlju hleba i vinograda, u zemlju maslinovog ulja i meda, da živite i ne umrete.'

Ne slušajte Jezeckiju koji vas zavodi govoreći: 'Gospod će nas izbaviti!'

³³ Da li je koji bog izbavio svoju zemlju iz ruke asirskog cara?

³⁴ Gde su bogovi amatski i arfadski? Gde su bogovi sefarvimski, enski i avski? Jesu li izbavili Samariju iz moje ruke?

³⁵ Koji su među svim bogovima tih zemalja izbavili svoju zemlju iz moje ruke? Kako će onda Gospod izbaviti Jerusolim iz moje ruke?“

³⁶ A narod je čutao i nije odgovarao ni reč, jer je car bio zapovedio: „Ne odgovarajte mu!“

³⁷ Tada su upravitelj dvora Elijakim, sin Helkijin, pisar Somna i Asafov sin Joah, dvorski savetnik, došli pred Jezequiju. Razdrli su svoju odeću i saopštili mu šta je Ravsak rekao.

19

Poslanstvo proroku Isaiji

¹ Kad je to čuo, car Jezequija je razdro svoju odeću, navukao na sebe kostret i otišao u Dom Gospodnji.

² Zatim je poslao Elijakima, upravitelja dvora, pisara Somnu, i starešine sveštenečke obučene u kostret, proroku Isaiji, sinu Amocovom.

³ Rekli su mu: „Govori Jezequija: 'Dan je ovaj dan nevolje, kazne i sramote. Deca su prispela za porođaj, a nema snage da se rode.

⁴ Može biti da je Gospod, Bog tvoj, čuo sve reči Ravsaka, koga je njegov gospodar asirski car poslao da vredi živoga Boga, pa će ga pokarati zbog reči koje je Gospod, Bog tvoj, čuo, kad se pomoliš za ostatak što je preostao.“

⁵ Kad su sluge cara Jezequije došle k Isaiji,

⁶ Isaija im je rekao: „Ovako recite svome Gospodaru: 'Govori Gospod: ne boj se reči što si čuo, kojima su me ružile sluge asirskog cara.

⁷ Evo, udahnuću u njega duh, i kad čuje jednu vest, vratiće se u svoju zemlju, a ja ću učiniti da pogine od mača u svojoj zemlji.”“

⁸ Kad se Ravsak vratio, našao je asirskog cara kako ratuje s Livnom; čuo je, naime, da je napustio Lahis.

Drugi pokušaj cara Senaheriva

⁹ Čuvši da je Tiraka, kuški car, izašao u rat protiv njega, asirski car je poslao glasnike Jezekiji, i rekao mu:

¹⁰ „Ovako recite Jezekiji, caru Judinom: 'Neka te ne vara Bog tvoj u koga se uzdaš govoreći ti: Jerusalim neće pasti u ruke asirskom caru.

¹¹ Čuo si šta su asirski carevi učinili svim zemljama, kako su ih izručili prokletstvu. Zar ćeš ti da se izbaviš?

¹² Jesu li bogovi naroda spasli one koje su uništili moji preci: Gozance, Harance, Resefe i sinove Edena u Telasaru?

¹³ Gde je car amatski, car arfadski, i car Laira, Sefarvima, Ena i Ava?”“

Jezekijina molitva

¹⁴ Jezekija je primio pismo iz ruku poslanika i pročitao ga. Zatim se popeo u Dom Gospodnji i razvio ga pred Gospodom.

¹⁵ Onda se Jezekija ovako pomolio pred Gospodom: „Gospode, Bože Izrailjev, koji stoluješ nad heruvimima! Samo si ti Bog svih carstava zemaljskih, ti si načinio nebo i zemlju.

¹⁶ Prigni uho svoje, Gospode, i počuj; otvori oči svoje i pogledaj. Čuj Senaherivove reči koje je poslao da se ruga Bogu živome!

¹⁷ Istina je, o, Gospode, opustošili su carevi asirski narode i njihovu zemlju,

¹⁸ pobacali im bogove u vatru, jer oni i nisu bogovi, nego delo ljudskih ruku, drvo i kamen; zato su ih razorili.

¹⁹ A sad, Gospode, Bože naš, izbavi nas iz njegovih ruku, neka znaju sva carstva na zemlji, Gospode, da si samo ti Bog!“

Isaijino proroštvo

²⁰ Tada je Isaija, sin Amocov, poslao poruku Jezeckiji: „Govori Gospod, Bog Izrailjev: 'Čuo sam tvoju molitvu koju si mi uputio za Senaheriva, asirskog cara.

²¹ Ovo je reč koju je Gospod rekao protiv njega: Prezire te, ruga ti se, devica, ćerka sionska, maše glavom za tobom ćerka jerusalimska.

²² Koga si ružio i vređao?

Na koga si glasno vikao
i oholi pogled dizao?

Na Sveca Izrailjeva!

²³ Preko tvojih glasnika vređao si mog Gospoda.

Rekao si: „Konjima svojim i jahačima mnogim,

na visine sam se gorske uspeo,
do najviših vrhova livanskih.

Posekao sam mu najviše kedrove
i njegove poizbor čemprese.

Dosegao sam mu vrh najkrajnji,
vrt njegov u bujnoj šumi.

²⁴ Iskopao sam studence i pio tuđe vode,
stopalima svojih nogu
isušio sam sve potoke egipatske.“

25 Zar nisi čuo? Od iskona sam to odredio,
uredio od pradavnih dana,
a sada sam to ostvario:
u ruševine si pretvorio utvrđene gradove.

26 Stanovnici njihovi
nemoćni, isprepadani, postiđeni,
bili su kao rastinje u polju,
kao mlado zelenilo,
kao trava po krovovima,
što usahne pre nego što nikne.

27 Ja znam kad sedaš, kad izlaziš i kad se vraćaš,
i kako si protiv mene besneo.

28 Zato što si na mene besneo,
i što mi je tvoja obest došla do ušiju,
brnjicu ću ti kroz nozdrve provući,
u usta ću ti uzde staviti,
i vratiti te putem kojim si došao.

Znak za Jezequiju

29 A ovo je znak za tebe:
Ove godine ćeš jesti što sâmo izraste,
a dogodine ono što nikne od toga,
a treće godine sej, žanji i sadi vinograde
i jedi njihov rod.
30 A preživeli iz doma Judinog,
opet će pustiti svoj koren u dubinu,
i roditi svoje plodove u visinu.
31 Jer iz Jerusalima će izaći ostatak,
i preživeli sa gore Siona.
To će učiniti revnost Gospoda nad vojskama.'

Proroštvo o Asiriji

32 Zato govori Gospod o caru asirskom:

'On neće ući u ovaj grad,
i neće odapeti strelu na njega,
neće sa štitom krenuti na njega,
niti nasipati bedem protiv njega,
³³ nego će se vratiti putem kojim je došao.
U ovaj grad on ući neće – govori Gospod.
³⁴ Ja ću odbraniti ovaj grad i izbaviti ga
radi sebe i radi moga sluga Davida.”“

Senaherimov poraz i smrt

³⁵ Iste noći je izašao Anđeo Gospodnji i pobio stotinu osamdeset pet hiljada u asirskom taboru. Kada je narod ustao ujutro, a ono sve sami mrtvaci.

³⁶ Senaheriv, asirski car, je podigao svoju vojsku i povukao se; vratio se u Ninivu.

³⁷ I dok se klanjao u hramu svoga boga Nisroka, ubili su ga mačem njegovi sinovi Adrameleh i Sarasar. Potom su pobjegli u zemlju araratsku. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Esaradon.

20

Jezekijina bolest i ozdravljenje

¹ U one dane se Jezekija razboleo na smrt. Prorok Isaija, sin Amocov, je došao i rekao mu: „Govori Gospod: 'Uredi svoju kuću, jer ćeš umreti; nećeš se oporaviti.'“

² Jezekija je okrenuo svoje lice prema zidu, pa se pomolio Gospodu ovako:

³ „O, Gospode, seti se da sam pred tobom hodio verno i svim srcem, i da sam činio što je dobro u tvojim očima.“ I Jezekija gorko zaplaka.

⁴ Isaija još nije izašao iz središnjeg predvorja, kad mu je došla reč Gospodnja:

⁵ „Vrati se i reci Jezekiji, vladaru moga naroda: Govori Gospod, Bog tvoga pretka Davida: 'Čuo sam tvoju molitvu i video sam tvoje suze. Evo, izlečiću te, pa ćeš za tri dana otići u Dom Gospodnji.

⁶ Dodaću petnaest godina tvome životu i izbaviću te iz ruke asirskog cara. Odbraniću ovaj grad radi sebe i radi moga sluga Davida.”

⁷ Onda je Isaija rekao: „Donesite oblog od smokava. Neka uzmu i stave mu na čir i ozdraviće.”

⁸ Jezekija upita Isaiju: „Šta će biti znak da će me Gospod isceliti i da ću za tri dana otići u Dom Gospodnji?”

⁹ Isaija mu odgovori: „Ovo će ti biti znak od Gospoda, da će Gospod učiniti ono što je obećao. Želiš li da se senka pomeri napred za deset stepeni ili da se pomeri nazad za deset stepeni?”

¹⁰ Jezekija odgovori: „Lako je da se senka pomeri napred za deset stepeni. Ne, nego neka se senka pomeri nazad za deset stepeni.”

¹¹ Tada je prorok Isaija prizvao Gospoda, koji je vratio senku nazad za deset stepeni; za toliko se senka spustila na Ahazavom sunčaniku.

Poslanici iz Vavilona

¹² U ono vreme je vavilonski car Verodah-Valadan*, sin Valadanov, poslao pisma s darom za Jezekiju, jer je čuo da se Jezekija razboleo.

¹³ Jezekija ih je saslušao; pokazao im je svu svoju riznicu, srebro i zlato, začine, mirisna ulja,

* **20:12** Ili: *Merodah-Valadan*, prema Isa 39,1.

oružnicu, i sve što se našlo u njegovim riznicama. Nije bilo ničega u njegovom dvoru i na celom njegovom području što im Jezeckija nije pokazao.

¹⁴ Tada je prorok Isaija došao k caru Jezeckiji i rekao mu: „Šta su rekli ti ljudi? Odakle su ti došli?“

Jezeckija odgovori: „Iz daleke zemlje, iz Vavilona.“

¹⁵ „Šta su videli u tvojoj kući?“ – upita on.

Jezeckija odgovori: „Nije bilo ničeg u mojim riznicama što im nisam pokazao.“

¹⁶ Tada je Isaija rekao Jezeckiji: „Počuj reč Gospodnju:

¹⁷ 'Evo, dolaze dani kada će sve što je u tvome dvoru, i sve što su tvoji preci sabrali do ovoga dana, biti odneseno u Vavilon; neće ostati ništa – govori Gospod.

¹⁸ A neki od tvojih sinova, koji su ti se rodili, biće odvedeni. Oni će biti evnusi na dvoru vavilonskog cara.”

¹⁹ Jezeckija odgovori Isaiji: „Dobra je reč Gospodnja što si je ti rekao.“ A mislio je: „Neka bude mir i spokojstvo tokom dana mojih.“

²⁰ Ostala Jezeckijina dela, i svi njegovi poduhvati, kako je napravio jezero i prokop da dovede vodu u grad, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika Judinih careva?

²¹ Kad se Jezeckija upokojio sa svojim precima, na njegovo mesto se zacario njegov sin Manasija.

21

Manasijina vladavina u Judi

¹ Manasiji je bilo dvanaest godina kad se zacario. Vladao je pedeset pet godina u Jerusalimu. Majka mu se zvala Efsiva.

² Činio je što je zlo u Gospodnjim očima, sledeći odvratna dela naroda koje je Gospod isterao pred Izrailjcima.

³ On je ponovo podigao uzvišice koje je njegov otac Jezeckija uništio. Podigao je i žrtvenike Valu i načinio Aštartin stub, kao što je učinio Ahav, izrailjski car. Klanjao se svoj vojsci nebeskoj i služio im.

⁴ Sagradio je žrtvenike u Domu Gospodnjem, za koji je Gospod rekao: „U Jerusalimu ću postaviti svoje ime.“

⁵ Izgradio je žrtvenike svoj vojsci nebeskoj u dva predvorja Doma Gospodnjeg.

⁶ Svoga sina je proveo kroz oganj; vraćao je i gatao i tražio savet od prizivača duhova i vidovnjaka. Činio je mnogo toga što je zlo u očima Gospodnjim, gneveći ga.

⁷ Načinio je i kip Aštarte i postavio ga u Dom za koji je Gospod rekao Davidu i njegovom sinu Solomonu: „U ovom Domu i u Jerusalimu, koji sam izabrao između svih plemena Izrailjevih, postaviću svoje ime doveka.

⁸ Neću više dati da stope Izrailjaca odlutaju iz zemlje koju sam dao njihovim ocima, samo ako budu pazili da vrše sve što sam im zapovedio i sav Zakon koji im je zapovedio moj sluga Mojsije.“

⁹ Ali oni nisu slušali; Manasija ih je zaveo da čine gora dela od naroda koje je Gospod zatro pred Izrailjcima.

¹⁰ Zato je Gospod rekao preko svojih slugu pro-roka:

¹¹ „Zato što je Manasija, car Judin, učinio ta odvratna dela učinivši gore zlo od svih Amorejaca pre njega, i naveo Judu da se ogreši sa idolima,

¹² govori Gospod, Bog Izrailjev: evo, dovešću takvo zlo na Jerusolim i na Judu, da će svakome ko čuje za to zujati oba uha.

¹³ Zategnuću nad Judom uže samarijsko i merila doma Ahavovog, pa ću zbrisati Jerusolim kao što se obriše zdela, pa se okrene.

¹⁴ I odbaciću ostatak – svoju baštinu – i predati ih u ruke njihovih neprijatelja da budu plen i grabež svim svojim neprijateljima,

¹⁵ zato što su činili zlo u očima Gospodnjim gn-eveći me od dana kad su njihovi preci izašli iz Egipta sve do danas.“

¹⁶ Manasija je prolio veoma mnogo nevine krvi od jednog kraja Jerusalima do drugog, osim greha na koji je naveo Judu da čini ono što je zlo u očima Gospodnjim.

¹⁷ Ostala Manasijina dela i sve što je učinio, i greh koji je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika Judinih careva?

¹⁸ Kad se Manasija upokojio sa svojim precima, sahranili su ga u bašti njegovog dvora, u Uzinom vrtu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Amon.

Amon, car Jude

¹⁹ Amonu je bilo dvadeset dve godine kad se zacario. Vladao je dve godine u Jerusalmu. Majka mu se zvala Mesulemeta, ćerka Arusova, iz Joteve.

²⁰ Činio je što je zlo u očima Gospodnjim kao što je činio njegov otac Manasija.

²¹ U svemu je sledio put kojim je njegov otac išao: služio je idolima kojima je i njegov otac služio, i klanjao im se.

²² Ostavio je Gospoda, Boga svojih otaca, i nije sledio put Gospodnji.

²³ Amonove sluge su skovale zaveru protiv njega, pa su ubili cara u njegovom dvoru.

²⁴ Ali narod zemlje je pobio sve one koji su se urotili protiv cara Amona. Narod zemlje je na njegovo mesto zacario njegovog sina Josiju.

²⁵ Ostala Amonova dela i što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika Judinih careva?

²⁶ Sahranili su ga u njegovom grobu, u Uzinom vrtu. Na njegovo mesto se zacario njegov sin Josija.

22

Josijina vladavina u Judi

¹ Josiji je bilo osam godina kad se zacario. Vladao je trideset jednu godinu u Jerusalimu. Majka mu se zvala Jedida, ćerka Adajeva, iz Vaskata.

² On je činio što je pravo u očima Gospodnjim; sledio je u svemu put svoga praoca Davida ne skrećući ni desno ni levo.

Helkija pronalazi knjigu Zakona

³ Osamnaeste godine cara Josije, car je poslao pisara Safana, sina Acalije, sina Mesulamovog, u Dom Gospodnji. Rekao mu je:

⁴ „Idi gore k Prvosvešteniku Helkiji, da ti pripremi novac koji je došao u Dom Gospodnji, i koji su vratari* sakupili od naroda.

⁵ Neka ga preda nadglednicima posla u Domu Gospodnjem, a oni neka ga daju radnicima koji su u Domu Gospodnjem, da izvrše popravke u Domu:

⁶ tesarima, graditeljima i zidarima, i da nabave drvo i klesani kamen za popravke u Domu.

⁷ Ipak, neka im se ne traži račun od novca koji im je predan, jer rade pošteno.“

⁸ Prvosveštenik Helkija reče pisaru Safanu: „Našao sam Knjigu Zakona u Domu Gospodnjem.“ Helkija je dao knjigu Safanu, a on ju je pročitao.

⁹ Kad je pisar Safan otišao k caru, doneo mu je vest: „Tvoje sluge su pokupile novac koji se našao u Domu, i predali ga nadglednicima posla u Domu Gospodnjem.“

¹⁰ Pisar Safan je, zatim, izvestio cara: „Sveštenik Helkija mi je dao jednu knjigu.“ Safan ju je pročitao pred carem.

¹¹ Kad je car čuo reči iz knjige Zakona, razdrao je svoju odeću.

¹² Tada je car zapovedio svešteniku Helkiji, Ahikamu, sinu Safanovom, Ahvoru, sinu Mihejinom, pisaru Safanu i Asaji, carevom sluzi:

¹³ „Idite i pitajte Gospoda za mene, za narod i za celu Judu, u pogledu ove knjige koja je pronađena, jer je veliki gnev Gospodnji koji se raspalio protiv nas, zbog toga što naši preci nisu slušali reči ove knjige, kako bi vršili sve što je napisano za nas.“

* **22:4** Doslovno: *čuvari praga*.

¹⁴ Sveštenik Helkija, Ahikam, Ahvor, Safan i Asaja, odu k proročici Oldi, ženi Saluma, sina Tekuja, sina Arasa, čuvara odeće. Ona je živela u Jerusalimu u drugom kraju grada. Pošto su razgovarali s njom,

¹⁵ ona im je odgovorila: „Govori Gospod, Bog Izrailjev: 'Recite čoveku koji vas je poslao k meni:

¹⁶ Govori Gospod: evo, dovešću nevolju na ovo mesto i na njegove stanovnike, prema svim rečima knjige koju je pročitao Judin car.

¹⁷ Pošto su me ostavili i prinose kad drugim bogovima, gneveći me svim delima svojih ruku, moj će se gnev raspaliti protiv ovog mesta i neće se ugasiti.'

¹⁸ A Judinom caru koji vas je poslao da pitate Gospoda, ovako recite: 'Govori Gospod, Bog Izrailjev, za reči koje si čuo:

¹⁹ Pošto ti je srce omekšalo, te si se ponizio pred Gospodom kad si čuo šta sam rekao za ovo mesto i njegove stanovnike, da će postati pustoš i prokletstvo, pa si razdrao svoju odeću i plakao preda mnom, zato sam te uslišio – govori Gospod.

²⁰ Stoga ću te pridružiti tvojim precima, pa ćeš na miru biti položen u svoj grob, tako da nećeš videti ništa od nevolje koju ću dovesti na ovo mesto.”

Zatim su odneli caru poruku.

23

Josijina obnova

¹ Car je poslao po sve starešine Jude i Jerusalima, da se saberu kod njega.

² Tada je car otišao u Dom Gospodnji sa svim Judejcima i svim stanovnicima Jerusalima, sa svim sveštenicima i prorocima, sa svim narodom, od malog do velikog, i pročitao im sve reči Knjige saveza koju su našli u Domu Gospodnjem.

³ Zatim je car stao kod stuba i sklopio savez pred Gospodom, da će slediti Gospoda i držati njegove zapovesti, njegova svedočanstva i uredbe, svim srcem i svom dušom, i da će izvršavati reči ovog saveza, koje su zapisane u ovoj knjizi. I sav narod je pristao uz savez.

⁴ Car je zapovedio svešteniku Helkiji da se iz Doma Gospodnjeg iznesu svi predmeti koji su bili načinjeni za Vala, Aštartu i svu vojsku nebesku. Spalio ih je izvan Jerusalima na kidronskim poljima, a prah je odneo u Vetilj.

⁵ Uklonio je idolopokloničke sveštenike koje su Judini carevi postavili da prinosе kad na uzvišicama po Judinim gradovima i oko Jerusalima, i one što su prinosili kad Valu, suncu, mesecu, sazveždima, i svoj vojsci nebeskoj.

⁶ Zatim je iz Doma Gospodnjeg izneo Aštartin stub van Jerusalima, na potok Kidron, i spalio ga kod potoka Kidrona. To je smrvio u prah, koji je rasuo po grobovima običnog naroda.

⁷ Onda je srušio kuće hramskih bludnika, koje su bile u Domu Gospodnjem, gde su žene plele zastore* za Aštartu.

⁸ Odveo je sve te sveštenike iz Judinih gradova i oskrnavio uzvišice gde su sveštenici prinosili kad, od Gavaje do Vir-Saveje. Takođe je uništio uzvišice

* **23:7** Doslovno: *kuće* ili *hramovi-šatori*. Ne zna se tačno značenje izraza.

vrata, koje su se nalazile na ulazu vrata Isusa, upravitelja grada, s desne strane gradske kapije.

⁹ Međutim, sveštenici uzvišica nisu služili kod žrtvenika Gospodnjeg u Jerusalimu, iako su jeli od beskvasnih hlebova među svojom braćom.

¹⁰ *Josija* je oskrnavio i Tofet, koji je bio u dolini Ven-Enom, da više niko ne bi ognjem Molohu spaljivao svoga sina ili svoju ćerku.

¹¹ Uklonio je i konje koje su Judini carevi zavetovali suncu kod ulaza u Dom Gospodnji, pored sobe dvoranina Natan-Meleha, koja je bila u tom kraju. Sunčana kola je spalio u ognju.

¹² Car je srušio i žrtvenike na krovu gornje sobe Ahazove, koje su napravili Judini carevi, i žrtvenike koje je napravio Manasija u dva predvorja Doma Gospodnjeg. Uklonio ih je odande, a njihov prah je bacio u potok Kidron.

¹³ Car je oskrnavio i žrtvenike što su stajali nasuprot Jerusalima, južno od Gore uništenja[†]. Njih je Solomon, car Izrailja, izgradio za Ašartu, gadost Sidonaca, Hamosa, gadost Moavaca i Moloha[‡], gadost Amonaca.

¹⁴ Stubove im je polomio u paramparčad, Ašartine stupove je posekao, pa je ta mesta napunio ljudskim kostima.

¹⁵ Spalio je i žrtvenik u Vetilju, uzvišicu koju je načinio Jerovoam, sin Navatov, koji je naveo Izrailj na greh. Taj žrtvenik i uzvišicu je srušio. Zatim je uzvišicu spalio i satro je u prah. Ašartin stub je spalio.

[†] **23:13** Pogrdno ime Maslinske gore, kao igra sličnih reči na izvornom jeziku *pomazanje* i *uništenje*. [‡] **23:13** Ili: *Malhom*.

¹⁶ Kad se Josija osvrnuo, video je tamo na gori grobove. Poslao je ljude da uzmu kosti iz grobova, a onda ih je spalio na žrtveniku. Tako ih je oskrnavio, po reči Gospodnjoj, koje je objavio Božiji čovek koji je prorekao ove stvari.

¹⁷ Zatim je upitao: „Kakav je to spomenik što vidim?“

Ljudi iz grada su mu rekli: „To je grob Božijeg čoveka koji je došao iz Jude. On je prorekao ove stvari koje si učinio sa žrtvenikom u Vetilju.“

¹⁸ Josija reče: „Ostavite ga; neka niko ne uznemirava njegove kosti.“ I tako su mu ostavili kosti, s kostima onog proroka što je došao iz Samarije.

¹⁹ Josija je, takođe, uklonio hramove na uzvišicama koje su bile po gradovima Samarije, koje su načinili izrailjski carevi da gneve Gospoda. Učinio je sa njima isto onako kako je učinio u Vetilju.

²⁰ Tamo na žrtvenicima je poklao sve sveštenike uzvišica, i spalio ljudske kosti na njima. Zatim se vratio u Jerusolim.

Proslava Pashe

²¹ Potom je car zapovedio svemu narodu: „Proslavite Pashu Gospodu, Bogu svome, kako je propisano u ovoj Knjizi saveza.“

²² Naime, takva Pasha se nije slavila od vremena sudija koji su sudili Izrailju, i za sve vreme izrailjskih i Judinih careva.

²³ Samo se osamnaeste godine cara Josije ova Pasha slavila Gospodu u Jerusalimu.

²⁴ Josija je, takođe, istrebio prizivače duhova i vidovnjake, idole i kipove, i sve gadosti koje su

se viđale u Judi i Jerusalimu. Tako je ispunio reči Zakona koje su bile zapisane u knjizi koju je sveštenik Helkija pronašao u Domu Gospodnjem.

²⁵ Pre njega nije bilo cara kao što je on, koji se okrenuo Gospodu svim srcem, svom dušom i svom snagom, u skladu sa celim Zakonom Mojsijevim; posle njega se nije pojavio takav kao što je on.

²⁶ Ipak, Gospod se nije odvratio od žestine svog velikog gneva, koji se raspalio protiv Jude zbog svega čime ga je Manasija provocirao.

²⁷ Gospod reče: „I Judu ću odbaciti od svoga lica, kao što sam odbacio Izrailj, i odbaćiću Jerusolim, ovaj grad koji sam izabrao, i Dom za koji sam rekao da će tamo biti moje ime.“

²⁸ Ostala Josijina dela i sve što je učinio, nije li sve to zapisano u Knjizi dnevnika Judinih careva?

Josijina pogibija

²⁹ U njegovo vreme je faraon Nehaon, egipatski car, krenuo na asirskog cara, na reku Eufrat. Car Josija je krenuo da ga presretne, ali ga je faraon ubio pri prvom susretu kod Megida.

³⁰ Njegove sluge su ga mrtvog prevezle iz Megida i donele ga u Jerusolim, gde su ga sahranili u grob. A narod zemlje je uzeo Josijinog sina Joahaza, pomazali ga i zacarili ga umesto njegovog oca.

Joahazova vladavina i njegovo zatočeništvo

³¹ Joahazu je bilo dvadeset tri godine kad se zacario, a vladao je tri meseca u Jerusalimu. Mačka mu se zvala Amutala, ćerka Jeremijina iz Livne.

³² On je činio što je zlo u očima Gospodnjim, sledeći sve što su činili njegovi preci.

³³ Faraon Nehaon ga je držao zatočenog u Rivli u zemlji Amatu, da ne bi vladao u Jerusalamu. Zemlji je nametnuo danak od stotinu talanata[§] srebra i jednog talanta zlata*.

³⁴ Faraon Nehaon je umesto Josije postavio za cara Josijinog sina Elijakima, kome je promenio ime u Joakim. A Joahaza je uzeo i odveo ga u Egipat, i tamo je umro.

³⁵ Joakim je davao srebro i zlato faraonu, ali je zato nametnuo porez zemlji, kako bi platio novac koji je faraon zahtevao. A da bi dao faraonu Nehaonu, morao je od naroda zemlje da uzme srebro i zlato, prema proceni za svakog čoveka.

Joakim, car Jude

³⁶ Joakimu je bilo dvadeset pet godina kad se zacario, a vladao je jedanaest godina u Jerusalamu. Majka mu se zvala Zevuda, ćerka Fedaja iz Rume.

³⁷ On je činio što je zlo u očima Gospodnjim.

24

Vavilon napada Judu

¹ U njegovo vreme je došao Navuhodonosor, car vavilonski, i Joakim mu je bio podanik tri godine. No, predomislio se, pa se pobunio protiv njega.

² Ali Gospod je poslao na njega pljačkaške čete Haldejaca i Aramejaca, i pljačkaške čete Amonaca i Moavaca; poslao ih je na Judu da ga uništi, po reči koju je Gospod rekao preko svojih slugu proroka.

§ 23:33 Oko 3,4 t. * 23:33 Oko 34 kg.

³ To je zadesilo Judu po Gospodnjoj zapovesti, da bi ih uklonio od svoga lica zbog Manasijinih greha, i svega što je učinio.

⁴ On je, takođe, prolio mnogo nevine krvi. Pošto je ispunio Jerusolim nevinom krvlju, Gospod nije hteo da mu oprost.

⁵ Ostala Joakimova dela i sve što je učinio, nije li to zapisano u Knjizi dnevnika Judinih careva?

⁶ Kad se Joakim upokojio sa svojim precima, na njegovo mesto se zacario njegov sin Jehonija.

⁷ Egipatski car nije više napuštao svoju zemlju, jer je vavilonski car osvojio sve što je pripadalo egipatskom caru, od Egipatskog potoka do reke Eufrata.

Jehonijeva vladavina i njegovo izgnanstvo

⁸ Jehoniji je bilo osamnaest godina kad se zacario, a vladao je tri meseca u Jerusalimu. Majka mu se zvala Neusta, ćerka Elnatanova, iz Jerusalama.

⁹ Činio je što je zlo u očima Gospodnjim, sasvim onako kako je činio njegov otac.

¹⁰ U ono vreme su sluge vavilonskog cara Navuhodonosora napale Jerusolim, tako da je grad došao pod opsadu.

¹¹ Navuhodonosor, vavilonski car, je došao do grada, dok su ga njegove sluge opsedale.

¹² Tada se Jehonija, car Judin, predao vavilonskom caru, zajedno sa svojom majkom, svojim slugama, svojim glavarima, i svojim dvoranima.

Vavilonski car ih je zarobio osme godine svoga carevanja.

¹³ Odneo je odande sve blago Doma Gospodnjeg, i sve blago carevog dvora, i izlomio sve zlatno posuđe Doma Gospodnjeg, koje je izrailjski car Solomon načinio za Dom Gospodnji, baš kako je kazao Gospod.

¹⁴ Zatim je preselio sav Jerusalam, sve glavare, sve ratnike, deset hiljada izgnanika, i sve umetnike i kovače; niko nije ostao, osim najsiromašnijeg naroda u zemlji.

¹⁵ Odveo je u Vavilon Jehoniju, carevu majku, sve njegove dvorane, i sve plemiće u zemlji; odveo ih je iz Jerusalama u izgnanstvo u Vavilon.

¹⁶ Vavilonski car je odveo u izgnanstvo u Vavilon sedam hiljada ratnika, i hiljadu umetnika i kovača; svi su bili jaki i sposobni za rat.

¹⁷ Vavilonski car je umesto njega postavio njegovog strica Mataniju, kome je promenio ime u Sedekija.

Sedekija, car Jude

¹⁸ Sedekija je imao dvadeset jednu godinu kad se zacario, a vladao je jedanaest godina u Jerusalmu. Majka mu se zvala Amutala, ćerka Jeremijina, iz Livne.

¹⁹ On je činio što je zlo u očima Gospodnjim, sasvim kako je činio i Joakim.

²⁰ I pošto su se pobunili protiv Gospoda, gnev Gospodnji je došao na Jerusalam i Judu, pa ih je odbacio od svoga lica.

A Sedekija se pobunio protiv vavilonskog cara.

25

Pad Jerusalama i drugo izgnanstvo

¹ Devete godine njegovog carevanja, desetog dana desetog meseca, došao je Navuhodonosor, car Vavilona, sa svom svojom vojskom na Jerusalem; utaborili su se pred njim i podigli nasip oko njega.

² Grad je bio pod opsadom do jedanaeste godine cara Sedekije.

³ Ali devetog dana *četvrtog*^{*} meseca kad je u gradu zavladała ljuta glad, da nije bilo hrane za narod zemlje,

⁴ grad je bio provaljen. Car je pod okriljem noći pobegao sa svim ratnicima između dva zida pored carskog vrta, iako su Haldejci bili svuda oko grada, i otišao u pravcu Arave[†].

⁵ Haldejski vojnici su se dali u poteru za carem i stigli ga na Jerihonskim poljanama; sva njegova vojska se razbežala i ostavila ga.

⁶ Haldejci su uhvatili cara i odveli ga vavilonskom caru u Rivlu, koji mu je izrekao presudu.

⁷ Sedekijine sinove su poklali pred njim, a Sedekiji su iskopali oči, pa su ga vezanog lancima odveli u Vavilon.

⁸ Sedmog dana petog meseca; to je bila devetnaesta godina cara Navuhodonosora, cara Vavilona, u Jerusalem je došao carev sluga Navuzardan, zapovednik telesne straže.

⁹ On je spalio Dom Gospodnji, carev dvorac i sve kuće u Jerusalmu; spalio je svaku veliku zgradu.

¹⁰ Zatim su svi haldejski vojnici, koji su bili sa zapovednikom telesne straže, srušili zidine oko Jerusalmima.

^{*} **25:3** Prema uporednim tekstovima Jer 39,2; 52,5. [†] **25:4** *Jordanska dolina.*

¹¹ Ostatak naroda koji je ostao u gradu, i one što su prebegli k vavilonskom caru, odveo je u izgnanstvo Navuzardan, zapovednik telesne straže.

¹² Ipak, zapovednik telesne straže je ostavio najsiromašnije u zemlji da budu vinogradari i zemljoradnici.

¹³ Haldejci su izlomili i bronzane stubove koji su bili u Domu Gospodnjem, i podnožja i bronzano more, koji su bili u Domu Gospodnjem, i odneli bronz u Vavilon.

¹⁴ Odneli su i lonce, lopatice, mašice, tepsije, i sve bronzano posuđe koje se koristilo za hramsku službu, kao i kadionice i lavore.

¹⁵ Zapovednik telesne straže je odneo sve što je bilo od zlata i srebra.

¹⁶ Bronzi od dva stuba, mora i podnožja, od svega ovog posuđa koje je Solomon načinio za Dom Gospodnji, nije bilo mere.

¹⁷ Jedan stub je bio visok osamnaest lakata[‡], a na njegovom vrhu je bilo bronzano ogavlje. Ogavlje je bilo visoko tri lakta[§]. Pletenice i narovi oko ogavlja su bili potpuno od bronz. Drugi stub s pletenicom je bio isti.

¹⁸ Zapovednik telesne straže je, takođe, poveo Soraju, Prvosveštenika, i Sofoniju, drugog sveštenika, i tri vratara.

¹⁹ Iz grada je odveo i jednog dvoranina koji je bio nad ratnicima, i pet carskih sveštenika, koje su našli u gradu. Takođe je odveo pisara vojnog zapovednika, koji je pozivao u vojsku narod zemlje, i šezdeset ljudi od naroda zemlje koje su našli u gradu.

[‡] 25:17 Oko 9 m. [§] 25:17 Oko 1,5 m.

²⁰ Navuzardan, zapovednik telesne straže, ih je uzeo i doveo ih pred vavilonskog cara u Rivlu.

²¹ Vavilonski car ih je pobio; pogubio ih je u Rivli, u zemlji amatskoj.

Tako je Juda bio odveden u izgnanstvo iz svoje zemlje.

Godolija postavljen za namesnika

²² Vavilonski car Navuhodonosor je postavio Godoliju, sina Ahikama, Safanovog unuka, za namesnika nad narodom koji je ostao u Judinoj zemlji, koji je on ostavio.

²³ Kad su svi vojni zapovednici i njihovi ljudi čuli da je vavilonski car postavio za namesnika Godoliju, došli su sa svojim ljudima Godoliji u Mispu: Ismailo, sin Netanijin, Joanan, sin Karijin, Soraja sin Tanumetov iz Netofata, i Mahaćaninov sin Jazanija.

²⁴ Tada se Godolija zakleo njima i njihovim ljudima, rekavši: „Ne bojte se haldejskih slugu; ostanite u zemlji i služite vavilonskom caru, i biće vam dobro.“

²⁵ Ali u sedmom mesecu dođe Ismailo, sin Netanijin, sin Elisamin, koji je bio carskog roda, sa deset ljudi i ubi Godoliju, Judejce i Haldejce koji su bili s njim u Mispi.

²⁶ Tada je ustao sav narod od najmanjeg do najvećeg, i svi vojni zapovednici, pa su otišli u Egipat, jer su se bojali Haldejaca.

Jehonija pušten iz tamnice

²⁷ Trideset sedme godine izgnanstva Judinog cara Jehonija, dvadeset sedmog dana dvanaestog meseca, vavilonski car Evil-Merodah je u prvoj

godini svoga carevanja pomilovao i pustio iz tamnice Judinog cara Jehoniju.

²⁸ Ljubazno je s njim razgovarao, i postavio mu stolicu više stolica svih careva koji su bili s njim u Vavilonu.

²⁹ Jehonija je odložio svoju tamničku odeću, pa je do kraja života jeo hranu za carevim stolom.

³⁰ Car mu je svakodnevno davao za izdržavanje do kraja njegovog života.

Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava
The Holy Bible in the Serbian language, Latin script:
Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava

copyright © 2005 2017 Biblica, Inc.

Language: Српски/ Srpski (Serbian)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava™

Autorska prava © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je zaštićeni znak registrovan od strane Biblica, Inc u Zavodu za patente i žigove Sjedinjenih Američkih Država. Koristi se sa dozvolom.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Ovo Sveti pismo ili „Delo“ je dostupna pod međunarodnom licencom Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 (CC BY-SA). Da biste videli ovu licencu, posetite <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> | <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> ili pošaljite pismo na adresu: Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, SAD.

“Biblica” je zaštićeni znak registrovan od strane Biblica, Inc. Svaki put kada koristite žig Biblica®, morate da imate pisanu dozvolu od Biblica, Inc. Imate dozvolu da kopirate i distribuirate ovo delo, sve dok ga ne menjate i zadržavate naslov kakav jeste, koji uključuje zaštićeni znak „Biblica®“. Promena ili prevođenje ovog dela će stvoriti izvedeno delo, koje će zahtevati da uklonite zaštićeni znak Biblica®. Kada objavite ovo izvedeno delo, morate da navedete koje ste promene napravili tamo gde ljudi mogu da ih vide, na primer na internet stranici. Takođe, morate da pokažete odakle je originalno delo: „Originalno delo Biblica, Inc. je besplatno dostupno na www.biblica.com fi <https://open.bible>.“

Bez obzira da li koristite ovo delo bez promena ili napravite izvedeno delo, izjava o autorskim pravima mora da bude navedena na naslovnoj strani ili strani o autorskim pravima dela/proizvednog dela na sledeći način:

Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava™

Autorska prava © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je zaštićeni znak registrovan od strane Biblica, Inc u Zavodu za patente i žigove Sjedinjenih Američkih Država. Koristi se sa dozvolom.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Takođe, morate da ponudite svoj izvedeni rad koristeći istu licencu (CC BY-SA) i pravila.

Ukoliko želite da obavestite Biblicu, Inc. u vezi sa vašim prevodom ovog dela, molimo vas da nas kontaktirate na <https://open.bible/contact-us>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> | <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Novi srpski prevod, slobodna prava™

Autorska prava © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

„Biblica“ je zaštićeni znak registrovan od strane Biblica, Inc u Zavodu za patente i žigove Sjedinjenih Američkih Država. Koristi se sa dozvolom.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at open.bible/contact-us.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 20 May 2025 from source files dated 21 May 2025

b57e665f-db1e-586a-8f9f-488f99e19ac3